

„Számos tanítási stratégia létezik, melyek segítségével a gyerekek kreativitása fejleszthető, bátorítható. A pedagógusoknak érdemes elkerülniük, hogy a rendkívül kreatív tanulókat zavaró magatartásuk miatt büntessék, ehelyett érdemes inkább segíteniük őket abban, hogy lelkesedésüket iskolai feladatokba csatornázzák be.”

TARTALOM

1. lélekjelenlét

Ami szárnnyakat adhat a tanításban és tanulásban – Kerekes Edit írása

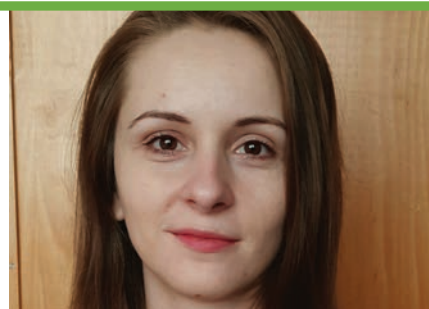
15. láthatár

Román–magyar szöszedetek a fakultatív magyar oktatásban

18. láthatár

Magánóra: nélkülözhetetlen segítség vagy feketejövendelem? – Szatmári Bence írása

23. hivatalos

5. porté

A matematika valójában jelen van a mindennapjainkban – Jakab Mónika írása

8. portré

Műemlékek, kastélyok vonzáskörében – Antal Erika írása

10. diákszemmel

Hogyan látják a rendszerváltást a mai iskolások? – Kiss Judit írása

12. diákszemmel

„A hosszú kényszervakáció még annak sem jó, aki utál tanulni” – Szatmári Bence írása

20. láthatár

Búcsú Fám Erika filmesztétától – Kiss Judit írása

22. költészet

Nem vagyunk egyedül – László Noémi írása

16.

Alternatíva a láthatáron: tanterem a szabadban

FOTÓ: HAÁZ VINCE

mk

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel

• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport

• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok

• magánterület • térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
a 2021-es évre!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2020–2021-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni.

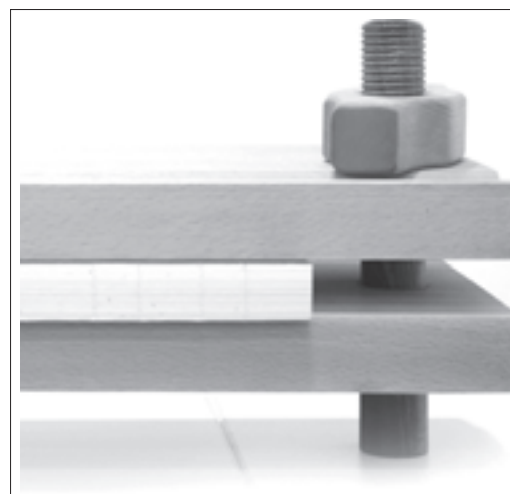
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár kilenc éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- A katedra két oldala – avagy milyen volt diákként és milyen tanárként nap mint nap iskolába járni
- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreatívfejlesztés vagy elgépiesedés?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@comunitas.ro emailcímről!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://comunitas.ro/main/kozoktatás> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatás

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@comunitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@comunitas.ro

Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Ami szárnyakat adhat a tanításban és tanulásban

„Neked ez úgysem fog menni.” „Ügyes vagy.” Mérgező és üres mondatok felnőttektől, tanároktól, osztálytársaktól. Még a legjobb tanító sem lehet jelen mindig mindenhol. Csak tehet róla, hogy amikor ott van, Pistikék és Annik szeressenek új dolgokat megtanulni, higgyenek abban, hogy megvan bennük a képesség, a lehetőség, a kreativitás, hogy ma jobbak lehetnek, mint tegnap. Ehhez jön most kézikönyvszerű gyors és hatékony segítség az oktatóknak Amerikából, magyarul.

Nagyon nem szeretjük az amerikai „rövidítéseket”, mióta arra vetemedtek, hogy több száz oldalas remekműveket sűrítsenek néhány tucatnyi oldalba, hátha a rövidített regényeket többeknek lesz kedve elolvasni, mint az eredetieket. Ez a kézikönyv azonban két rendkívüli erősséggel rendelkezik. Az egyik, hogy tulajdonképpen egyáltalán nem rövidítés... Bár kiváló támpontokat kínál a pedagógusoknak, hasznosíthatósága nagymértékben azok előzetes tanuláslélektani és gyermekpszichológiai, módszertani ismereteire támaszkodik, illetve azok megszerzéséhez kínál gazdag könyvészetet – egyelőre angol bibliográfiával, de a kiadvány magyar változatát elkészítő szakembereknek (a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar neveléstudományi intézetének munkatársai) köszönhetően heteken belül magyar nyelvű könyvjegyzékkel is.

A tanítás és tanulás 20 legfontosabb pszichológiai alapelve az alap- és középfokú oktatásban című kiadványban szereplő pszichológiai alapelvek azonosítását és ezeknek az alap- és középfokú oktatási gyakorlatba történő átfordítását a Munkacsoport a Pszichológiáért az Iskolákban és az Oktatásban (Coalition for Psychology in Schools and Education) végezte az Amerikai Pszichológiai Társaság (American Psychological Association) támogatásával. A munkacsoport tagjai számos pszichológiai aldiszciplína képviselői, úgy mint mérés, értékelés és statisztika, fejlődéslélektan, személyiség- és szociálpszichológia, az esztétika, kreativitás

Egyes diákok bizonytalanabbak elvállalni nagy kihívást jelentő feladatokat, és a negatív visszajelzésekre is érzékenyebbek

és művészetek pszichológiája, tanácsadás-pszichológia, nevelépszichológia, iskolapszichológia, konzultációs pszichológia, közösségpszichológia, a nők pszichológiája, médiapszichológia, csoportpszichológia és -pszichoterápia, a férfiak és maszkulinitás pszichológiája, valamint klinikai gyermek- és serdülőszakpszichológia. Emellett pedagógusok és kutatópszichológusok és olyan területek szakértői, mint az etnikai kisebbségek, a tesztelés és mérés, a középiskolai pszichológia tantárgy oktatása, fejlődéslélektan, továbbá különböző

pszichológiai szakmai társaságok vezetői és tagjai. Szakmaiságukhoz nem férhet kétség.

A 20 alapelv kiválasztása azzal kezdődött, hogy a munkacsoport minden tagja két alapelvet javasolt, amelyekről úgy vélték, alapvető fontosságúak a hatékony tantermi tanítás és tanulás megvalósulásához, így összesen 45 kulcsfogalom került versenybe. Ezek indokoltságát más szakmai dokumentumokban ellenőrizték, majd a szakemberek hármas skálán értékelték, és a legmagasabb értékelésű alapelvekből

született végül a pszichológiai működés öt területe köré csoportosított húszas lista: hogyan tanulnak és gondolkodnak a tanulók; mi motiválja a tanulókat; miért fontos a szociális környezet, az interperszonális kapcsolatok rendszere és az érzelmi jóllét a tanulás szempontjából; hogyan szervezhető hatékonyan a tantermi munka; hogyan értékeljük a tanulók fejlődését. Az alábbiakban rövid ízelítőt kínálunk az alapelvekből, ezek tömör és világos magyarázata szerepel az ELTE PPK Neveléstudományi Intézetének honlapján (nevtud.ppk.elte.hu) a kiadványok menüpontban elérhető kézikönyvben, amely ugyanakkor minden alapelv esetében röviden azt is vázolja, mit tehet a pedagógus azok érvényre juttatásáért.

Bár a két tanügyi rendszer közötti nyilvánvaló különbségek miatt az amerikai alapelvhalmoz nem húzható rá egy az egyben a hazai közoktatásra, hasznos fogódzót kínál egy ideális oktatási közeg pszichológiai megalapozottságáról.

Szárnyakat ad, ha hisszük is, hogy az intelligencia fejleszthető

Alapelv 1: „A tanulók saját intelligenciájukról és képességeikről vallott nézetei és elképzelései hatással vannak kognitív működésükre és tanulásukra” – mondja ki az első alapelv a tényt, amit minden bizonnyal a hazai tanítók közül igen sokan rég felismertek pedagógusi gyakorlatuk során.

A tanulók többféleképpen vélekednek az intelligenciáról. Azok, akik szerint az intelligencia nem megváltoztatható, a teljesítménycélokra fókuszálnak, úgy vélik, hogy folyamatosan bizonygatniuk kell intelligenciájukat. Emiatt bizonytalanabbak elvállalni nagy kihívást jelentő feladatokat, és a negatív visszajelzésekre is érzékenyebbek. A kudarcot többnyire képességeik korlátozottságával magyarázzák. („Azért vallottam kudarcot, mert nem vagyok elég okos, intelligens.”) Azok a tanulók, akik úgy vélik, hogy az intelligencia és

a képességek javíthatók, azt a nehezebb feladatok megoldásával ellenőrizni és bővíteni tudják, inkább teljesítenek jobban a kognitív feladatokban és problémamegoldást igénylő helyzetekben. A kudarcot ők inkább az erőfeszítés hiányával magyarázzák. („Azért vallottam kudarcot, mert nem próbálkoztam elég keményen.”) A kétféle „magyarázat” különbözteti meg egymástól a motivált és a nem motivált tanulókat. Azok, akik a kudarc okát inkább az erőfeszítés hiányának tulajdonítják, jobban megbirkóznak vele: hiszik, hogy több munkával sikerre juthatnak.

A tanárok abban segíthetnek a tanulóknak, hogy elhiggyék, nagyobb erőfeszítéssel és különböző stratégiák felhasználásával intelligenciájuk és képességeik fejleszthetők. A pedagógusoknak érdemes figyelniük arra is, hogy dicséretükben az erőfeszítésre vagy a jól megválasztott stratégia alkalmazására helyezték a hangsúlyt, ne pedig a képességekre. Például amikor egy pedagógus úgy dicsér meg egy tanulót, hogy „okos vagy.”, miután gyorsan megoldott egy kisebb kihívást jelentő feladatot, azzal akaratlanul is azt erősíti meg benne, hogy a gyorsaság és a kevés erőfeszítés az intelligenciával függ össze. Ennek eredményeként probléma jelentkezhethet, ha a tanuló nehezebb, több erőfeszítést igénylő feladattal szembesül. Hasonlóan kontraproduktív, ha egy kevésbé sikeres tanulót próbálnak meg erősíteni, motiválni azzal, hogy egy egyszerű feladat sikeres megoldásáért dicsérik: ez éppen ellenkező hatást vált ki, alááshatja a tanuló motivációját, mivel azt sugallhatja, hogy egy nehéz feladatot nem tudna sikeresen megoldani.

Kontextusfüggő tanulástól a tudás gyakorlati alkalmazásáig

A 4. alapelv azt vallja, hogy „A tanulás kontextusfüggő, a megszerzett tudás új kontextusban való alkalmazása nem spontán folyamat, hanem támogatást igényel”.

Az ismeretek és képességek új helyzetekbe való átvitele és általánosítása nem spontán vagy automatikus folyamat, hanem annál nehezebbé válik, minél inkább különbözik az új helyzet a tanulás eredeti kontextusától. A tanár ezt azzal segítheti, ha elegendő időt

biztosít a tanulóknak arra, hogy elmélyüljenek az adott tudományterület fontos fogalmaiban, a tanulási helyzetekben bizonyos jellemzők felsorolása vagy a specifikus tudáselemek memorizálása helyett a megértésre helyezi a hangsúlyt. Például biológiából a vénák és artériák fizikai tulajdonságainak (vastagabbak, rugalmasabbak) megjegyzése nem ugyanaz, mint megérteni, miért is rendelkeznek ilyen tulajdonságokkal. A megértés elengedhetetlen feltétele az olyan tudásátvitelt támoga-

Tudjuk, hogy így kellene tanítani, sok oktató így is dolgozik, ezzel szemben az országos vizsgakövetelmények nem hagynak helyet egyéni interpretációknak, eredeti ötleteknek, tételelesen meghatározva, hogy milyen szempontok kifejtésére kaphatnak pontokat a vizsgázók. Az alternatív gondolatok nemhogy pluszpontot nem érnek, de csupán a javítótanárok személyiségétől függ, hogy csak figyelmen kívül hagyják, vagy pedig szigorúbb osztályozással, pontlevonással „büntetik” az eltérést.

tó problémák megoldásának, amilyen például a következő: „Képzeld el, hogy artériát tervezel! Rugalmasnak kell lennie? Miért? Miért nem?” A pedagógus segítheti a tanulókat abban, hogy felfedezzék ismereteik valós életben történő alkalmazásának lehetőségeit, vagy támogathatja őket abban, hogy a hétköznapiakból szerzett tudásukat hívják segítségül a tanórai fogalmak megértéséhez. Lehet, hogy például a tanulók nem ismerik fel spontán módon az osztási feladatok relevanciáját, hacsak nem mutatunk rá arra, hogy a valós életben az autónk fogyasztásának kiszámolásakor is ezt használjuk. A pedagógusok

úgy is támogathatják a tanulókat a tudás alkalmazásában, ha rendszeresen példákkal támasztják alá azt, hogy a tanórai tevékenységek és viselkedések a valós életben is megjelennek.

Az 5. alapelv kijelenti: „A hosszú távon is megmaradó tudás és készségek megszerzése nagyban függ a gyakorlástól.”

A gépies gyakoroltatás önmagában nem javítja a teljesítményt vagy az információ hosszú távú megőrzését. Ezzel szemben a tudatos gyakorlás, ami magában foglalja a hosszan fenntartott figyelmet és ismétlést, új ismeretekhez és készségekhez vezet, melyeket a későbbiekben összetett tudássá és képességgé lehet fejleszteni. A pedagógusok azzal is motiválhatnak gyakorlásra, ha megmutatják, hisznek abban, hogy tanulók képesek jól megoldani a gyakorlófeladatokat, és ha sikerélményt nyújtó tevékenységeket terveznek nekik. A nem realiztikus vagy a rosszul megtervezett gyakorlófeladatok frusztrációhoz vezethetnek, és csökkenthetik a tanulók jövőbeni feladatmegoldási motivációját.

Kontraproduktív, ha egy kevésbé sikeres tanuló próbálnak megerősíteni, motiválni azzal, hogy egy egyszerű feladat sikeres megoldásáért dicsérjük: ez éppen ellenkező hatást válthat ki, alááshatja a tanuló motivációját, mivel azt sugallhatja, hogy egy nehéz feladatot nem tudna sikeresen megoldani.

Gyors, egyértelmű visszajelzés és fejleszthető kreativitás

„Az egyértelmű, megindokolt és jól időzített visszajelzés fontos a tanuláshoz.” – szögezi le a 6. alapelv.

A tanulási folyamat hatékonysága fokozható, ha a tanulók rendszeres, konkrét, megindokolt és jól időzített visszajelzést kapnak munkájukról. Az olyan általános megjegyzések helyett, mint a „szép munka” vagy „úgy tűnik, hogy

FOTÓ • JAKAB MONIKA

A tanítás nagyon lényeges alapelve: fejleszthető, bátorítható a kreativitás

ezt nem érted” a pedagógusok célzottabb megjegyzéseket fűzhetnek a tanulók munkáihoz, teljesítményéhez, például: „A tételmondataid jó összefoglalást nyújtottak az egyes bekezdések tartalmáról. A jövőben még figyelned kell a szöveg egészének jelentésére, és meg kell magyaráznod néhány pontban, hogy a fő gondolatok hogyan függenek össze egymással.”

A jól időzített visszajelzés (például egy dolgozatot követően a lehető leggyorsabban) támogatja a tanulást, és általában hatékonyabb a később adott értékeléseknél. A negatív hangvételű és a tanulási célokhoz kevésbé kapcsolódó részletekre adott visszajelzésekkel ellentétben a kevésbé negatív és inkább a tanulói munkára és megértésre fókuszáló visszajelzésekre a tanulók általában jobban reagálnak. Amikor a tanulók új anyagot tanulnak, vagy a már megismerttel küzdenek, nagyon fontos a dicséret és a megerősítés a kis lépéseknél is, majd amikor haladásuk jól érzékelhető, bátorításuk a kitartásra meghatározó lehet.

A 8. alapelv így hangzik: „A tanulók kreativitása bátorítható, fejleszthető.”

A kreatív megközelítések az oktatásban növelhetik a tanulók lelkesedését a

tanulási tevékenységek iránt, a gyerekek és a fiatalok így nagyobb örömet lelhetnek a tanulásban. A kreatív tevékenységek azért is fokozhatják a tanulói bevonódást, mert gyakran modellezik az interdiszciplináris tudás valós életbeli alkalmazását. A közkeletű vélekedéssel ellentétben a kreativitás nem stabil személyiségjegy (azaz nem igaz,

A kreativitást bátorító tanítási stratégiák közé tartozik olyan tanulási tevékenységek alkalmazása, melyek a következő insturukciókat tartalmazzák: alkoss..., találj ki..., fedezz fel..., képzeld el, mi lenne, ha..., jósold meg... stb.

hogy vagy kreatívak vagyunk, vagy sem). A kreatív gondolkodás mindenben fejleszthető és ösztönözhető.

Számos tanítási stratégia létezik, melyek segítségével a tanulók kreativitása fejleszthető, bátorítható. A pedagógusoknak érdemes elkerülniük, hogy a rendkívül kreatív tanulókat zavaró

magatartásuk miatt büntessék, ehelyett érdemes inkább segíteniük őket abban, hogy lelkesedésüket iskolai feladatokba csatornázzák be. A kreativitást bátorító tanítási stratégiák közé tartozik olyan tanulási tevékenységek alkalmazása, melyek a következő instrukciókat tartalmazzák: alkoss..., találg ki..., fedezz fel..., képzeld el, mi lenne, ha..., jósold meg... stb.

A pedagógusoknak lehetőséget kell biztosítaniuk arra, hogy tanulóiuk különféle módokon közelítsenek meg feladatokat és problémákat, hangsúlyozniuk kell a különböző nézőpontokban rejlő értéket. Az eltérő nézőpontok kifejezése miatt a tanulókat büntetni nem szabad. A kreativitás támogatásának hatékony eszköze lehet még a kérde-

A pedagógusoknak pedig ezen ellentmondásos kettőség közepette kellene megtalálniuk az arany középutat – addig is, amíg a rendszer egyszer végre gyökereken meg nem változik.

Mi motiválja a diákokat?

A 12. alapelv szerint: „A rövid távú (közeli), konkrét és mérsékelt kihívást jelentő célok kitűzése jobban növeli a motivációt, mint a hosszú távú (távoli), általános és túl nagy kihívást jelentő céloké.”

A motiváció szempontjából a célkitűzés három tulajdonsága fontos. (1) A rövid távú, közeli célok motiválóbba, mint a hosszú távú vagy távoli célok, mert könnyebb felmérni a közeli cél irányába tett előrehaladást. Fejlődéslélektani szempontból a gyerekek legalább a pubertás középső szakaszáig kevésbé képesek konkrétan gondolkodni a távoli jövőről. (2) A konkrét célok (pl. „Hibátlanul megcsinálom 20 összeadást ma.”) vonzóbbak az általánosabb céloknál (pl. „Megpróbálok mindent beleadni.”), mert könnyebb őket számszerűsíteni és nyomon követni. (3) A mérsékelt nehéz célok rendszerint motiválóbba a nagyon nehéz vagy nagyon könnyű céloknál, mert kihívást is jelentenek, de elérhetőnek is tűnnek. Kutatások bizonyítják a közvetlen, konkrét és mérsékelt kihívást jelentő célok pozitív hatását a tanulási eredményekre.

A tanulóknak sok lehetőséget kell biztosítani rövid távú, konkrét és mérsékelt kihívást jelentő célok kitűzésére a tantermi munkában. Ahogy gyakorlottá válnak a közepesen nehéz, közvetlen célok kitűzésében, megtanulnak közepes kockázatot vállalni (nem teszik sem túl alacsonyra, sem túl magasra a mércét), ami a teljesítményorientált emberek egyik legfontosabb tulajdonsága.

Bár a két tanügyi rendszer közötti nyilvánvaló különbségek miatt az amerikai alapelvhalmoz nem húzható rá egy az egyben a hazai közoktatásra, hasznos fogódzót kínál egy ideális oktatási közeg pszichológiai megalapozottságáról. A hazai pedagógusokra a felismerés erejével hathat, hogy az alapelvek közül többet már maguk is alkalmaznak, ezek köre e kézikönyvnek köszönhetően most tovább bővíülhet.

Idő. Megismerés. Tanítói hivatástudat. Mindezekre szükség lenne, hiszen az itt ismertetett néhány kulcsfogalom alapján

eléggyé nyilvánvaló, hogy a 20 alapelv végső soron csak akkor tudja igazán segíteni a tanítás hatékonyságát, ha a diákok csupán felszínes megismerését lehetővé tevő tanórai „szereplésen” túl (amit ráadásul nagyon sok tényező elferdíthet a szorongástól az osztálytársak megítélésével kapcsolatos félelmekig/igyekezetig) az oktató arra törekszik, hogy minden egyes diákjának valódi személyiségét megismerje. Amihez máris sorolhatjuk a jogos kifogásokat: egy tanár túl sok tanulót tanít, túl kevés idő jut valódi megismerésre, a túlsúfolt tanterv mindegyikére még rátesz egy jókora lapáttal. Valamennyire helyzetelőnyben vannak a tanítók, akikre „csak” 20-30 tanuló jut. Ők a gyerekek elsőt öt iskolai évében megalapozhatják a hatékony tanulás e húsz alapelvének zömét.

A jól időzített visszajelzés (például egy dolgozatot követően a lehető leggyorsabban) támogatja a tanulást, és általában hatékonyabb a később adott értékeléseknél.

zés módszere, a meglévő vélekedések felülvizsgálatára irányuló feladatok, olyan tevékenységek bátorítása, melyek a szokatlan kapcsolatok kialakítását, előzetes vélekedések megkérdőjelezését, radikális alternatívák elképzelését, az ötletek és lehetőségek kritikus elemzését célozzák.

Itt szembesülünk a tanügyi rendszerünk sajnálatos sajátosságaiból fakadó összeférhetetlenséggel: tudjuk, hogy így kellene tanítani, sok oktató így is dolgozik, ezzel szemben az országos vizsgakövetelmények nem hagynak helyet egyéni interpretációknak, eredeti ötleteknek, tételesen meghatározva, hogy milyen szempontok kifejtésére kaphatnak pontokat a vizsgázók. Az alternatív gondolatok nem-hogy pluszpontot nem érnek, de csupán a javítótanárok személyiségétől függ, hogy csak figyelmen kívül hagyják, vagy pedig szigorúbb osztályozással, pontlevonással „büntetik” az eltévelyedést. Mindeközben pedig zászlónkra az önálló gondolkodásra nevelés jelszavát tűztük, és nyilatkozatok szintjén a rendszer is a 21. századi kompetenciák fejlesztését szorgalmazza.

A tanárok abban segíthetnek a tanulóknak, hogy elhiggyék, nagyobb erőfeszítéssel és különböző stratégiák felhasználásával intelligenciájuk és képességeik fejleszthetők. A pedagógusoknak érdemes figyelniük arra is, hogy dicséretükben az erőfeszítésre vagy a jól megválasztott stratégia alkalmazására helyezték a hangsúlyt, ne pedig a képességekre.

Ugyanakkor már az is nagy előrelépés, ha a tanár tesz róla, hogy minden nap, héten, hónapban csak egy további diákjának személyiségét alaposabban megismerje. Egy fajta hógolyóhatásként a diákot matekórán érintő megfelelő tanári gyakorlatnak köszönhetően pozitív eredmény jelentkezhet akár történelem- vagy irodalomórán is. És az iskola mindjárt jobb közeggé, a tanulás vágyott folyamattá, a tudás maradandóbbá válik motiváló sikerélményt kínálva nebulónak, oktatónak egyaránt.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com

A matematika valójában jelen van a mindennapjainkban

Soós Emőke a szórványnak számító Kolozs megyei Aranyosgyéresen, az Avram Iancu Általános Iskolában tanít matematikát. Az intézményben két-két évfolyamon közösen zajlanak a tanórák. Minden évfolyamon tanít, így van alkalmuk meg tapasztalni, hogy milyen az, amikor egy óra keretében egyszerre tanulják a törtéket és az egész számokat. Illetve hogyan lesi el az egyik osztály a másiktól az épp aktuális tananyagrészt.

– A gyerekek körében a matematika sokszor az iskolai tantárgyak „mumusa”. Olyan tantárgyról beszélünk, amelynek kapcsán sok a diákok által felvetett kérdés, gyakori a gyerekek „nem értem-arc” és a „feladom” kijelentés. Nehezen megérthető, és nehezen is átadható a logikája. Hogyan lehet napról napra újult erővel újra meg újra kezdeni a matematika tudományát? Mi az, ami erőt ad, és ugyanakkor türelmet is a matek tanításához?

– Nekem a tanári szakma nem munkahelyet jelent, hanem hivatást. Amikor eldöntöttem, hogy pedagógus akarok

majd pedig repülni. Nekem ez mind-mind erőt ad. Ugyanakkor a jelenlegi helyzet nagy nehezítő tényező. Egyre több diákot veszítünk el az online tanítás miatt, és egyre nehezebb nekünk is motivációt és erőt gyűjteni. Épp a mi nap beszélgettünk erről a kollégáimmal, hogyha mi is feladnánk, és elengednénk ezt a tanévet, akkor mi lenne azokkal a diákokkal, akik még igenis vágnak tanulni? Addig, amíg van ilyen, mert a jelenlegi diákjaim között többen is szépen bontogatják a szárnyaikat, minden nap lesz türelmem és erőm matematikát oktatni.

– Sokszor elhangzott, hogy matematika tanítása ütközött a legtöbb nehézségbe az online oktatás során. A diáknak szüksége van a folyamatos magyarázatokra és gyakorlatokra. Hogyan sikerül a matematikát online térben oktatni?

– Véleményem szerint az online tér és a matematika tanulás/tanítás nem zárja ki egymást. Úgy alakítottam át a hagyományos tantermet online tanteremmé, hogy az a lehető legkevésbé sérüljön. Matematikatanuláshoz a diáknak szüksége van arra, hogy lásson, kövessen és halljon, így a diktálás vagy a tankönyv fényképezése és kivetítése nem opció. A matematikai tartalmak nem mesék, amit ha elolvassunk, vagy megértünk, vagy nem, hanem szükségünk van minden sor, minden szimbólum egymás utáni megértésére. Az órákat a Zoom Meetingen keresztül tartom, és táblaként a OneNote alkalmazást használok grafikustáblagéppel. Ez az alkalmazás gyakorlatilag úgy funkcionál, mint a fekete tábla a tanteremben, sőt annál jobban, hisz itt több lehetőség van. Gyakorlatilag a két alkalmazás

Soós Emőke matematikatanár: „könnyebb úgy megszeretni valamit, hogy értelmét is látjuk a világban”

Azzal, hogy tanár vagyok, nemcsak tanítok, hanem nevelek is. A nevelés és segítségnyújtás által a diákot megtaníthatom először két lábbal a földön járni, majd pedig repülni. Nekem ez mind-mind erőt ad.

lenni, nem azért döntöttem úgy, mert jó megélhetést biztosít, vagy mert hosszú vakációim lehetnek, hanem azért, mert szeretnék tudást átadni. Kötelességemnek érzem, hogy ha csak egy diákkal is, de megszerettessem a matematikát. Szeretek az embereken segíteni, valamilyen szinten a tanítás is segítségnyújtás. Azzal, hogy tanár vagyok, nemcsak tanítok, hanem nevelek is. A nevelés és segítségnyújtás által a diákot megtaníthatom először két lábbal a földön járni,

által megteremtődik a virtuális osztálybeli tanóra, a diák hallja amit mondok, és folyamatosan látja amit írok. Ami igazán hiányzik az online térből az az interakció. Az adott helyzet megköveteli a színességet és a kreativitást, egy pillanat alatt elveszíthetjük a diákok figyelmét. Ennek érdekében az órákat több online tartalommal egészítem ki. Online táblákat használunk (Limnu, Explain Everything), melyeken a diákok együtt tudnak dolgozni, így óra közben a Zoomon keresztül csoportmunkákat is tudunk végezni. Animációkat, oktatóvideókat és játékokkal teli

online platformokat használunk a különböző témakörökben. Ilyen például a Wordwall, Matek Oázis, Math Games, Tedix. Villámkvízeket is használunk az ellenőrzéshez, leggyakrabban a Quizziz felületet, de több telefonos alkalmazást is a gyakorlás érdekében. Úgy gondolom, hogy meg lehet valósítani online a matematika oktatását, de itt már sokkal többről van szó, mint diák-tanár kapcsolat. Ahhoz, hogy aktív tanulás történjen, befolyásoló tényezővé válik az otthon közege és a családi környezet is.

– Talán a matematika az egyik olyan tantárgy, ami leginkább igénybe veszi a pedagógus,t. Milyen nehézségekkel találta szembe magát az elmúlt egy évben?

Egyre nehezebb nekünk is, pedagógusoknak motivációt és erőt gyűjteni. Hogyha mi is feladnánk, és elengednénk ezt a tanévet, akkor mi lenne azokkal a diákokkal, akik még igenis vágnak tanulni? Addig, amíg van ilyen, mert a jelenlegi diákjaim között többen is szépen bontogatják a szárnyaikat, mindennap lesz türelmem és erőm matematikát oktatni.

– Az elmúlt időszakban volt alkalmam meg tapasztalni az online tanítást és a vírushelyzetnek megfelelő szabályzati környezetben is tanítani. Az utóbbi jobban megviselt. A mostani iskolai környezetben a lehetőségek a nullával egyenlők. A tanórán belül a kezeink kötve vannak, a környezet és a szabályzatnak megfelelő viselkedés kiöli a motivációt belőlem. A nehézségek nem a matematika tanításából adódtak, hanem sokkal inkább az emberi mentalitásból és hozzáállásból, és gondolok itt a diák, a szülő vagy akár más pedagógus hozzáállására. Úgy gondolom, hogy az elmúlt egy év meg kellett volna minket tanítsa az alkalmazkodásra, az alázatra és az összefogásra, ehelyett azzal találom

magam szembe, hogy sokan panaszkodnak, vádaskodnak, és folyamatosan elégedetlenkednek. Egy év után is, még mindig azon vitatkozunk, hogy mikor kapjuk vissza a hagyományos-rendes oktatást, holott rég nem ez a kérdés. Hanem az, hogy miként tudjuk a jelenlegi helyzetből kihozni a maximumot, és hogyan tudunk úgy együttműködni, pedagógus, szülő és diák, hogy a lehető legjobb legyen mindenkinek.

Persze a nehézségeket lehetne még boncolni a tanügyi rendszerrel kapcsolatban, hisz a tantervek nem kompatibilisek a mostani helyzettel, és az eddigi, akár kezelhető logikai buktatók az online oktatásban még jobban felszínre törnek. De addig, amíg minden évben más tanügyminisztert választanak, ez a történet szőnyeg alá söprődik.

– A matematika nem azon tantárgyak közé sorolható, amit be lehet magolni. Milyen tanulási javaslatok vannak a diákok számára, ha matematikát akarnak tanulni: mire kell figyelni, hogy könnyebben elsajátítsák a „matematika nyelvét”?

– A köztudatban mindenki úgy gondolja, hogy a matematika tanulásához/tudásához születni kell. Nos az nem titok, hogy a megértéséhez szükséges egy adag jó szerencse, de aki szeretne és akar tanulni, az el tudja sajátítani a mateket. Az egyik legfontosabb tényező a hozzáállás és a türelem. A diákok azt hiszik, hogy egy matematikafeladat megoldása öt percből áll, és hogy ha ennél több idő szükséges, akkor azt a feladatot nem lehet megoldani.

Itt rontják el a legtöbben, és sajnos ez sok esetben a tanórán történik. Azzal, hogy megoldunk öt perc alatt négy algoritmikus gyakorlatot, nem azt jelenti, hogy tudjuk a matematikát, ez csak azt jelenti, hogy képesek voltunk a minta követésére, ami elindulásnak megfelel. Matematikát akarni tanulni ott kezdődik, hogy van türelmünk ahhoz, hogy akár több órán keresztül is, de ülünk egy probléma előtt, és eldöntjük, hogy addig nem nyugszunk, amíg nem találunk megoldást a problémára. Ahhoz, hogy képesek legyünk különböző problémákkal foglalkozni, biztos alapra van szükségünk. A matematika az a tárgy, amiben a fogalmak egymásra épülnek, a különböző összefüggések hidak által

kapcsolódnak egymáshoz, amiket az iskolai évek különböző szakaszaiban tanítunk. Épp ezért, ha a diák csak felületesen és nem pontosan tanulja meg az alapfogalmakat és összefüggéseket, vagy kimaradnak a tananyagrészek, akkor borul a kártyavár. Emellett fontos tényező, hogy önerőből, a házi feladatokon kívül a diák leül, és más feladatokat is megold. Felmerül az a kérdés is, hogy képesek vagyunk-e pluszenergiát és időt fektetni abba, hogy jobb feladatmegoldók legyünk. Minél többet foglalkozunk matematikával, annál nagyobb eszköztárat építünk fel magunknak.

Javasolom a diákoknak, ne várják el azt maguktól, hogy a matematikát egyik napról a másikra tudni fogják. Az összefüggések megértése és gyakorlása hosz-

Meg lehet valósítani online a matematika oktatást, de itt már sokkal többről van szó, mind diák és tanár kapcsolat, ahhoz, hogy aktív tanulás történjen, itt befolyásoló tényezővé válik az otthon közege és a családi környezet is.

szabb folyamat, úszni sem egyik napról a másikra tanulunk meg, hanem rengeteg gyakorlás után.

– Hogyan és egyáltalán meg lehet-e szeretetni a matematikát a diákokkal? Ön szerint van valamilyen titkos tanrecept hozzá?

– Úgy gondolom, a tanítás is olyan, mint a főzés. Adott egy alaprecept pontosan kimért hozzávalókkal, de mindenki úgy készíti el, ahogy az ízlésének megfelel. Azt hiszem, talán egyszer főztem úgy, hogy pontosan követtem az utasításokat, és a végén egyáltalán nem ízllett a végeredmény. Ilyen a tanítás is. Mindenki meg kell találja a saját maga alapreceptjét, mert míg egy módszer egy pedagógusnak működik, addig másik 10 nem érti, hogy miért nem jó, és miért nem optimális az, amit csinál. Pedig pontosan azt az algoritmust követte, amit a

kollégája mondott, és mégsem ugyanaz lett a végeredmény. A válasz a problémára nagyon egyszerű. Mások vagyunk, különbözőek a diákjaink, és különböző környezetekben tanítunk. Ami nem baj, hisz milyen lenne a világ, ha mindenki egyforma lenne? Az én alapreceptem hozzávalói nagyon egyszerűek. Úgy oktatok, hogy a diák felfedezze, hogy a matematika nem fölösleges, hogy valójában a mindennapjainkban jelen van, és hogy használja a saját józan, paraszti esztét. Emellett úgy nevelek, hogy merjenek hibázni, mert a zsákutcák igenis fontosak a „miért?”-ek megválaszolására. Hogy a receptem ízlik-e minden diákomnak? Nem hiszem, de könnyebb úgy megszeretni valamit, hogy értelmét is látjuk a világban.

– A matematika nemcsak a számok világába nyújt betekintést, hanem gondol-

Mások vagyunk, különbözőek a diákjaink és különböző környezetekben tanítunk. Ami nem baj, hisz milyen lenne a világ, ha mindenki egyforma lenne? Az én alapreceptem hozzávalói nagyon egyszerűek. Úgy oktatok, hogy a diák felfedezze, hogy a matematika nem fölösleges.

kodni és logikai feladatok megoldására is megtanítja a gyermeket. Vannak-e erre kifejlesztett matematikai/logikai játékok a tarsolyában, amit alkalmazni szokott a tanórákon?

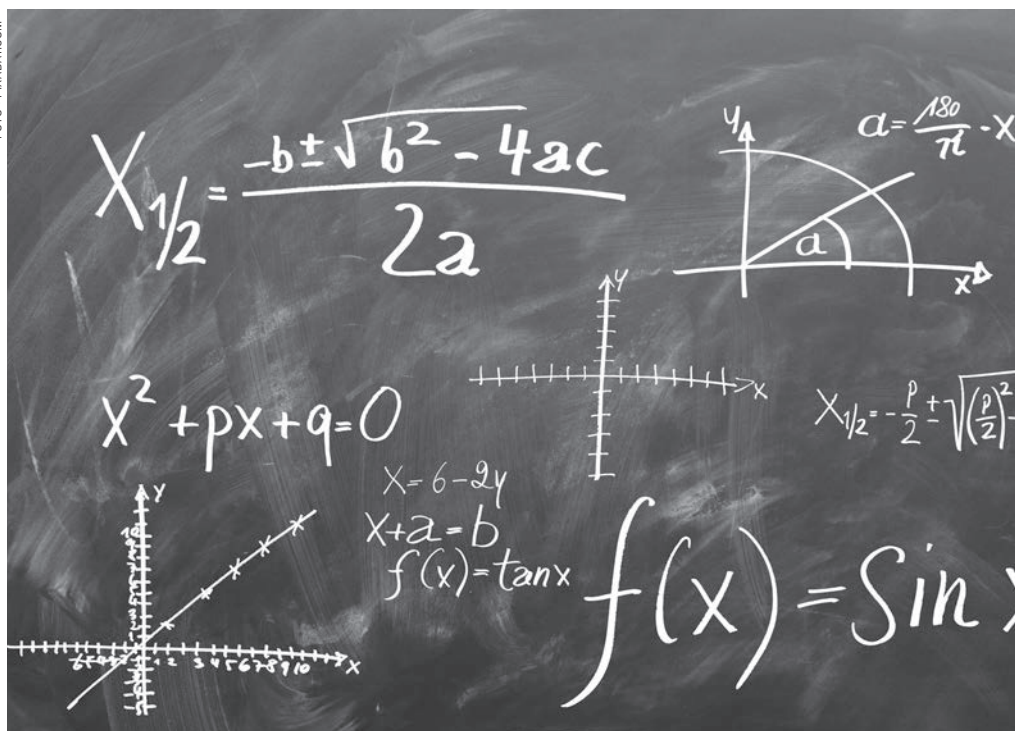
– Alapjáraton a matematika a logikus gondolkodásra épül. A számok világa csak egy része a matematikának, olyan eszköz, szimbólum, ami a mindennapi életbeli problémáinkban segít tájékozódni. Dienes Zoltán matematika didaktikus szavaival élve: „A matematikát nem tanulni, hanem csinálni kell.” Vagyis szükségünk van a kézzelfogható eszközökre, melyek segítenek felépíteni egy gondolatmenetet úgy, hogy bármikor lehetőségünk van azt módosítani, valamint, felfedezzük

saját magunk a hibalehetőségeket is. Gondoljunk csak bele, amikor sakkozunk, mindig előre elgondolunk néhány lépést a nyereség érdekében, és ezt mindig a szerint változtatjuk, amit ellenfelünk lép. Úgy építünk fel egy logikus gondolatmenetet, hogy észre sem vesszük. Támogatom a játékkal való tanulást, én is szoktam alkalmazni őket. Az egyik legközismertebb a sudoku, amit a diákok néhány táblázat után megunnak. Ezért váltottam ezt le a

a Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal vagy Jesztl József és Lencse Máté: Társasjáték-Pedagógia, mindkettő segít mélyebbre ásni ebben a témakörben.

– Mit tart sikerének tanári pályafutása során?

– Pár évvel ezelőtt megfogalmazódott bennem több cél is, melyeket a tanári pályafutásom során szeretnék elérni. Ezekhez több kisebb mérföldkőre van

Soós Emőke: „A matematikai tartalmak nem mesék, amit ha elolvassunk, vagy megértünk, vagy nem, hanem szükségünk van minden sor, minden szimbólum egymás utáni megértésére”

Ken-Ken nevű játékra, ami lényegében a sudoku tovább gondolt változata, itt már aritmetikai műveletek is megjelennek, de a cél ugyanaz. Emellett, amiket még szeretünk, a SimpleX Portál játéakai: ide tartozik a Sherlock készlet, mely során több, olykor egymásba ágaó gondolatmenetet kell a diák végigvezessen, a Terc nevű kártyajáték, mely szintén a logikus gondolkodást hívja elő, a Tangramot is ajánlom, de szoktunk még számpiramisokkal foglalkozni, rengeteg logikai fejtörővel, és ahol már tudunk, dobókockákat használunk a valószínűség-számítás megértésére.

De nagyon jó könyveket is írtak a témában az évek során, amiket ajánlani tudok pedagóguskollégáimnak is. Ilyen könyv Nagy Emesétől

szükségem, amiket mind-mind sikernek könyvelek el. Sikernek számítom az egyetem éveket is, mert olyan tudást szívtam magamba, amire alapozhatok a pályám során. Sikernek gondolom azt is, hogy oktathattam már egyetemen is, és azt is, ha egy ötödikesem megértette a törtek fogalmát. Siker, hogy több diákom általam szeretete meg a matematikát, és hogy egy-egy tanóra után nem fáradtan, hanem feltöltődve jövök ki. Még a tanári pályafutásom elején vagyok, az igazi sikerek talán még váratnak magukra, de megvan előttem a kép, hová szeretnék eljutni.

JAKAB MÓNIKA

jakabmonika940206@gmail.com

Reichenberger Iringó szászrégeni pedagógus az örökségvédelemről

Műemlékek, kastélyok vonzáskörében

– Szerteágazó örökségápoló tevékenységet végez közgazdasági végzettséggel. Hogyan függ ez a kettő össze, illetve mi befolyásolta önt a pályaválasztás során?

– Első olvasásra lehet, hogy furcsán hangzik, elég hihetetlennek tűnik. Ugyan-is más-más irányokba vezethet a két fogalom, az örökségápolás és a közgazdaság.

tanár lettem a szászrégeni Lucian Blaga Technológiai Líceumban, marketinget, közgazdaságot, turizmussal kapcsolatos tantárgyakat tanítok. Egy másik vonatkozás: a Castellum Alapítvány tagjaként is csatlakoztam az örökségápoláshoz. Min-dig fontos volt számomra a már meglévő értékek megvívása és továbbadása a következő generációknak.

– Miért tartja fontosnak örökségünk széles körben való megismertetését?

– Erre egy érdekes történettel is válaszolhatok. Egyik év májusában, a gernyeszegi Teleki-bál után taxit hívtam, hogy vigyen be Marosvásárhelyre pár bálozót. Meglepődve tapasztaltam, hogy a taxitársaságnak és az ott dolgozóknak egyáltalán nem volt fogalmuk arról, hogy hol van a gernyeszegi kastély. Ez számomra nagyon furcsa volt, el sem akartam hinni. Megemlíteném, hogy a kastélynak már az 1700-as években befejezték az építését. A másik, az előbb említett esetnek pedig ellentéte, hogy gyakran tapasztalom, a külföldi láttnivalókat jobban ismerik a környezetemben. Mintha azokra jobban figyelnének, vagy azok iránt jobban érdeklődnének. Mindezt összevetve elgondolkodtam azon, hogy nekünk is nagyon sok kulturális, történelmi jelentőségű épületünk van, kastélyok, templomok, várak, amelyek hozzájárulhatnának ahhoz, hogy turisztikai szempontból fellendüljön az adott település, régió látogatottsága. Ugyanakkor az idegenforgalom mellett vagy azzal párhuzamosan munkalehetőséget is nyújthatna az ott élő embereknek. De ugyanakkor azt is kell tudnunk, hogy honnan jöttünk, ahhoz, hogy tisztán lássuk a jövőnket. Büszkeséggel tölthetne el az, hogy ilyen „ékövek” közelében élünk.

– Mit tapasztal, a diákokat, a fiatalokat érdekli a múlt, a történelem?

– Ahol tanítok, abban az iskolában a diákoknak gyakorlati hetük is van. Most a pandémia előtti időkről beszélek. Ilyenkor gyakorta elmegyünk egy-egy Maros megyei körutazásra a tantárgy részeként. Lehetőség nyílik számukra, hogy ne csak

elméletet tanuljanak az idegenforgalomból, de „élőben” is fedezzék fel a turisztikai láttnivalókat. Mert abból van itt bőven, még csak nem is kell nagyon messzire menniük. Tapasztalatom szerint azoknál a családoknál, ahol otthon is beszélnek az örökség értékéről, vagy többet utaznak, a diákok is sokkal nyitottabbak, érdeklődőbbek, és már rendelkeznek egy csírázó ismerettel a témával kapcsolatban, nem jelent számukra teljesen újdonságot, ismeretlent. Volt olyan osztály, ahol először vonakodva indultak neki a körutazásunk-

A diákok nyitottak a múlt kutatására is, amennyiben látják az értelmét, és természetesen, ha hozzászoktatjuk őket ehhez, ha rávezetjük arra, hogy ez mennyire szép és izgalmas dolog.

nak, aztán útközben változott a hozzáállásuk: még csak a közepén tartottunk, és már ők fedezték fel láttnivalókat, figyeltek fel érdekességekre, és kérték, hogy azokat is nézzük meg. Nagyon tündérik a diákok, és nyitottak a múlt kutatására is, amennyiben látják az értelmét és természetesen, ha hozzászoktatjuk őket ehhez, ha rávezetjük arra, hogy ez mennyire szép és izgalmas dolog...

– Melyek a módszerek, mivel lehet motiválni az iskolásokat erre?

– Én főleg a „felkeressük és megnézzük” módszer híve vagyok. Nagy hatással volt a diákokra, mikor gróf Teleki Kálmán, a gernyeszegi kastély tulajdonosa mutatta be személyesen a kastély történetét és láttnivalóit. Emlékezetes marad diákjaink számára, hogy Nagy Kemény Géza Marosvécsen a Kemény-kastélyban idegenvezette diákjainkat. Kiegészíteném, hogy évek óta iskolánk turisztika szakos diákjai a Kemény-kastélyban is

Reichenberger Iringó: „Ahol otthon is beszélnek az örökség értékéről, vagy többet utaznak, a diákok is sokkal nyitottabbak.”

És mégis találkoznak az én személyemben. Sőt több ágon is összefonódnak. Visszagöngyölítve az életutamat, félig borszéki lévén, még anno zsongtak a turisták a városban, ezért már gyerekkoromban belekóstoltam a vendéglátás, főleg az idegenvezetés fortélyaiba, és ezzel a gondolatmal választottam egyetemem is. Turisztika, szolgáltatás és kereskedelmi közgazdaságot, de már akkor a turizmusra tettem a hangsúlyt. A sors úgy alakította, hogy első munkahelyemen középiskolai

gyakorlatoznak mint idegenvezetők, ezzel is gyarapítva ismereteiket turisztika és örökség terén.

A pandémia ideje alatt online workshopot szerveztem a marosugrai Haller-kastély tulajdonosával, Fóris Kingával, így hoztam virtuálisan a diákok közé a látnivalókat. Mindezek a tapasztalatok megalapozzák, hogy megfelelő munkalehetőséget találjanak, hiszen gazdagítják ismereteik tárházát.

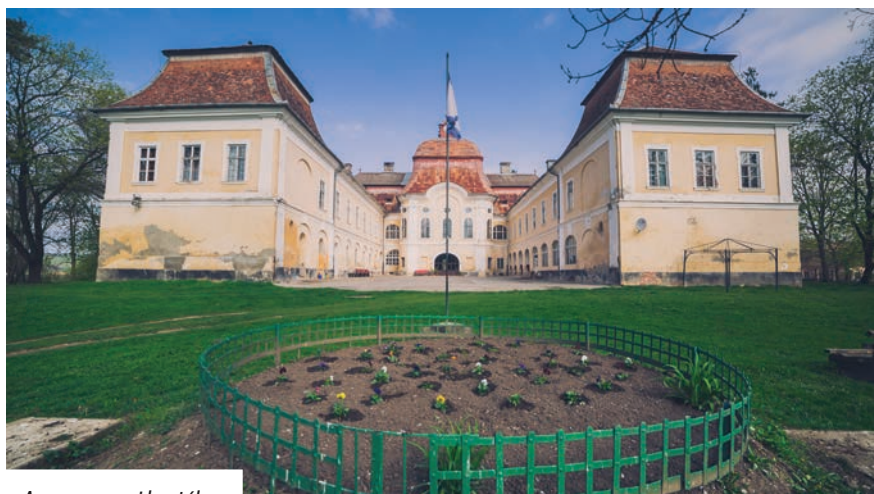
– Az Örökségünk Őrei vetélkedő fontos és kiemelkedő esemény a szászrégeni diákok számára is. Meséljen erről.

– A marosvécsi Kemény-kastély tulajdonosát már több éve ismerem. Idegenvezetőként is többször vittem csoportokat oda, bemutattam a kastélyt, a kastélyparkot, elmeséltem a történetét a kastélynak, a tulajdonosoknak. Nagy Kemény Géza, az egyik tulajdonos, 2017 őszén hívott telefonon, hogy felkért, hogy képviseljem a kastélyt az Örökségünk Őrei országos versenyen. Én pedig, mivel mindig is szerettem a kihívásokat, rábólintottam, és így indult útjára a Kemény-kastély őrei csapata. Azóta már több generáció átvette a stafétát. Az évek során csatlakozott csapatunkhoz Székely Rozália angol–történelem szakos kolleganóm is. Kitartó, kreatív munkája is fontos szerepet játszik a gyerekek érdeklődésének, motiválásának a fenntartásában.

A vetélkedőről már mindenki tud, hallott és az iskolánkba érkező új generációk már az első napon érdeklődnek, hogy hogyan lehet bekerülni a csapatba. Ez megerősít abban, hogy elvállalva ezt az akkor új projektet, jó döntést hoztam. Úgy érzem, nagyszerű lehetőség adódik ezzel, hogy felhívjuk a figyelmet az értékeinkre, a jelentőségükre, arra, hogy mennyire fontos beszélni azokról, megismertetni másokkal is, és ezáltal is hozzájárulni a megőrzésükhöz.

– Mi volt az, ami a vetélkedőnél fontos volt, miért éppen ezt a kastélyt választottát?

– Kissé viccesen fogalmazva, a kastély választott ki engem és az iskolánkat. A tulajdonos törekvése is meghatározó volt. Meghatározó volt azt látni, hogy mindent megtesz, hogy fenntarthassa a kastélyt, hogy minimális munkákat tudjon elvégezni annak érdekében, hogy ne menjen még jobban tönkre az épület. Úgy

A gernyeszegi kastély

A marosvécsi kastély

érezem, hogy emberi kötelességem, kötelességünk, hogy oda álljunk és segítsünk a népszerűsítésében, hiszen az is egy darabja a történelmünknek, része a mostani jelenünknek.

– Szászrégen vegyes lakosságú város, magyarok, románok lakják, sőt még kevés szász is. Van-e ennek jelentősége a történelem, a múlt megismertetésében, megszerkesztésében?

– A történelem mindenkié. Közösén alakítjuk ki jövőnket. Ami a szászrégeni kisebbségi közösséget illeti, nagyon példaértékű, segítőkész, hagyományokat megőrző közösség, úgy, hogy az elfogadás szerepet játszik tevékenységeinkben. Nem hiszem, hogy csak egy közösségre kellene szűkíteni a történelemoktatás, hagyományaink megismertetése fogalmát. Többségében magyar lakta területekről is jönnek diákok, viszont ők is kevésbé ismerik

a történelmünket. Ezért is jó ötletnek tartom az információs irodákat, amit akár itt, Szászrégenben is működtetnek, hisz ezekkel a programokkal is fel tudjuk hívni a figyelmet egy-egy helység látnivalóira, érdekességeire. Vagy bármilyen program, amit szerveznek és reális információkat közölnek, csak gyarapíthatja egy közösség kiegyensúlyozott, közös megélhetését, és ebben mindenkinek szerepe van. Legyen az tanár, szülő, diák vagy egy adott közösség tagja. A Kemény-kastély őrei csapata a multikulturalitásra is nagy hangsúlyt fektetett, a kastély történetét több mint húsz nyelvre fordítottuk le, és a Facebook-oldalunk is háromnyelvű.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Hogyan látják a rendszerváltást a mai iskolások?

Mit gondolnak, hogyan látják az 1989-es rendszerváltást a mai iskolások? – erre vonatkozóan szervezett programsorozatot Magyarország kolozsvári főkonzulátusa. A kezdeményezés keretében általános és középiskolások számára indult a '89 BLOG elnevezésű pályázat, amelynek az volt a célja, hogy a fiatalabb generációval jobban megismertesse a rendszerváltás korszakát, annak fontosságát. Amint a főkonzulátus közölte, azért választották a blogszerkesztés formáját, mert egyrészt közel áll a korosztályhoz, másrészt a pandémia idején bevezetett online oktatás mellett is kivitelezhető. A pályázatra Brassóból, Szatmárnémetiből, Kolozsvárról, Temesvárról, Nagyváradról, Margittáról, Tordáról és Kalotaszegről (Bánffyhungad, Körösfő) összesen 17 – hét általános és tíz középiskolás – csapat, közel 76 diák jelentkezett, az eredményeket március 19-én hirdették ki. A pályázat értékelésére felkért szakmai zsűri tagja volt Bodó Barna professzor, Fodor János történész, egyetemi tanársegéd, Gazda Árpád újságíró, valamint Kádár Magor egyetemi docens. A főkonzulátus kiemelt figyelmet szentelt annak, hogy a konzuli kerületben lévő Temesvár volt a romániai forradalom kiindulópontja. A főkonzulátus a Babeş-Bolyai Tudományegyetem és a Sapientia EMTE kolozsvári kara megbízásával az általános és középiskolás diákok részére a romániai

Az 1989-es eseményekről szóló hiteles beszámolók is segítik a történelem megismerését

FOTÓ • MUZEULFOTOGRAFIE.RO

oktatási rendszer ismeretanyagán alapuló, azt kiegészítő oktatási segédanyagot készítettett. A segédanyagok iskolákhoz történő eljuttatását követően a program folytatása volt a blogszerkesztési pályázat: a csapatoknak a blogokban egy internetes napló formájában kellett feldolgozniuk az 1989-ben történt eseményeket egy választott, fiktív vagy valós karakter szemszögéből. A blog által nyújtott műfaji kereteket kihasználva a cél az volt, hogy a blogot író személy életét, döntéseit, gondolatait, szemléletét befolyásoló eseményeket, híreket kreatív módon jelenítsék meg a diákok korabeli képek, hanganyagok, videók feltöltésével.

Képekkel, hangfelvétellekkel idézték meg 1989-et

Gazda Árpád zsűritag, aki 1989 decemberében Temesváron a forradalmi események résztvevője volt, megkezdésünkre azt mondta, nagyon nehéz dolga volt a zsűrinek, amikor el kellett bírálnia a pályázatokat. „Különösen a felsősöknél volt nagyon kiegyensúlyozott a verseny. A kicsiknél egyértelmű volt a rangsor, de a nagyoknál árnyalatnyi különbségek döntöttek az első két helyezett között. Valamennyi zsűritag úgy érezte azonban, hogy Szatmárnémetiben értették meg legjobban a feladatot” – fejtette ki Gazda Árpád. Hozzátette, azt várták a blogíró csapatoktól, hogy ne tankönyvszerűen, hideg tárgyilagossággal, hanem személyes hangvételben, naplószerűen beszéljenek a rendszerváltás koráról. „Abban különbözik a blog a naplótól, hogy használja a modern technika lehetőségeit. Egy 1989-es napló csak szöveget tartalmazhatott, a blogokhoz képeket, hangfelvételeket, videókat, dokumentumokat, linkeket lehet csatolni. Egy blog ezek által nyújthat teljesebb élményt, mint egy napló. Persze ahhoz, hogy a személyes történet hiteles legyen, valóban beilleszkedjen a korba, a blog készítőinek

December 17. – részlet az egyik pályázó írásából

Reggel, az egyetem felé menet még több különös eseményre bukkantam. Az egyik főtéren egy könyvesbolt előtt a Ceauşescu házaspár által írt könyveket égették el. Másfelől pedig nagy tömegek vonultak az utcákon. Ma különösen hideg volt az egyetemen, még a kesztyűmet is fel kellett hogy vegyem, és szinte hidegebb volt, mint kint. Amikor visszatértem a bentlakáshoz az utcán emberek

sokasága hívta a negyedben lakó diákokat, hogy csatlakozzanak hozzájuk. A rendőrség is nemsokára megérkezett, és vízágyúkkal próbálta szétoszlatni a tömeget. Délután, miközben tanultam, elvették újra az áramot, ezért megint gyertyafénynél kellett folytatnom a tanulást. Később hallottam, hogy a város több részében lőttek. Nem tudom, mi fog következni, de már előre nem várom.

tájékozódniuk kellett, könyvekből, újságcikkekből vagy a kor tanúinak a megkérdezésével” – összegzett a zsűri tagja. Mint mondta, arra számítottak, hogy a blogoknak lesz személyes része, amit mai fiatalok írnak, beleképzelvén magukat a korba, de lesznek kiegészítői is. „Értékeltek, ha a csapatok tájékozódtak, információkat gyűjtöttek, és megjelölték a forrásokat is. Értékeltek, ha a csapatok személyessé, átélhetővé tették a kort. Értékeltek, ha nemcsak szöveget írtak, hanem képeket, hangfelvételeket és videókat is használtak. Értékeltek, ha azt éreztük, hogy önállóan dolgoztak, és értékeltük a blogok kivitelezésének a minőségét, szépségét” – fogalmazott Gazda Árpád.

Így „emészthetőbb” a történelem

„Tavaly elmondtam egy interjúban, hogy úgy tűnik, nem találjuk a szót, nem találjuk a nyelvet, amelyen a mai tinédzserek számára is élvezhető módon tudnánk mesélni a diktatúráról, a rendszerváltásról. Ezért volt nagyon jó kezdeményezés a kolozsvári főkonzulátus által meghirdetett verseny. A blogok tinédzserek munkái, az ő nyelvükön, az ő műfajukban szólnak a korról, és ezáltal biztosan emészthetőbb a tartalom a tizenévesek számára, mintha mi, a kor tanúi írtuk volna” – fejtette ki a zsűri tagja. A főkonzulátus a pályamunkák elkészítésének elősegítésére Tamás Endre kolozsvári ifjúsági újságíróval és a Sapientia Tudományegyetem együttműködésével a blogkészítés technikai kivitelezésére egy oktatóvideót állított össze. Annak érdekében, hogy a blogok követői információkkal, ismeretekkel, személyes beszámolókkal gazdagíthassák a pályamunkákat, egy Facebook-oldalt hoztunk létre. „Az oldalon bemutattuk a blogokat, és arra kértük a közönséget, hogy olvasásuk, kedveljük, osszák meg és hozzászólásaikkal értékeljék a blogok bejegyzéseit, így – a szakmai zsűri által értékelt, korcsoportonkénti első három helyezett mellett – egy-egy közönségdíjat is kiosztottunk” – írta közleményében a főkonzulátus.

A forradalom egyéni perspektívából

Március 19-én online térben szervezték meg a pályázat zsűrizését, melyen a 17 iskola mellett a sajtó képviselői is részt vettek. Mile Lajos főkonzul

köszöntőjében kiemelte, a versennyel nemcsak a pályázók gazdagodtak, hanem az olvasók is, hiszen ő, aki megélte ezt az időszakot, a blogok olvasása során rengeteg új ismerettel, élménnyel gyarapodott. A blogok értékelésénél a szakmai zsűri az adott kor történelmi ismereteinek mélységét, a választott ka-

önyvjutalmat és Rubikon történelmi magazinra online előfizetést nyertek. A verseny mindkét kategóriájának első három helyezettje és a közönségdíjas csapatok temesvári nyereményutat nyertek. Az első három helyezett és a közönségdíjas csapatokat felkészítő pedagógusoknak Borovszky Samu Ma-

A diákok korabeli fotók, hanganyagok segítségével elevenítették fel, ismerték meg a romániai forradalmat

rakterek eseményekre történő reagálását, a források széles körű felhasználását és a műfaji sajátosságnak való megfelelést értékelte. A munkák elbírálásakor figyelembe vették, hogyan építették be a történelmi eseményeket a választott személy egyéni perspektívájába, hogyan hozták közelebb az olvasókhoz a korabeli történeteket. A közönségdíjas szavazatok értékelésekor Tamás Endre zsűritag elismerését fejezte ki a pályázóknak, hogy a blogokat bemutató Facebook-oldal közel 10 000 Facebook-felhasználóhoz jutott el. A szakmai zsűri az általános iskolások kategóriában az első díjat a kolozsvári Sigismund Toduța Zenei Főgimnázium 8. osztályos csapatának ítélte, a középiskolai csapatverseny győztese pedig a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium 11. osztályos diákjai lettek. A verseny díjazottjai a temesvári nyereményút mellett

gyarország vármegyei és városai című sorozat 26 kötetét ajándékozták, a többi pedagógus munkáját Hunfalvy János által szerkesztett Magyarország és Erdély eredeti képekben című háromkötetes monográfiásorozatával ismerték el. Tőkés László, a temesvári forradalom „szikraembere” a pályázó diákok, pedagógusok és főkonzulátus szervezőinek munkáját emléklappal jutalmazta. A Rendszerváltás 30 emlékévként szervezett programsorozat kiemelt célja volt a rendszerváltoztatás után született generációk tájékoztatása, a köznevelési rendszerben alkalmazható oktatási segédanyag kidolgozása.

KISS JUDIT

mko@communitas.ro

„A hosszú kényszervakáció még annak sem jó, aki utál tanulni”

Teljes a káosz a tanév hátralevő vakációinak ütemezése terén: az oktatási miniszter egyszer azt jelenti ki, hogy egy hónaposra „húzik” a húsvéti szünet, rá néhány órára már csak három hetet emleget, de nem lennénk meglepve, ha a cikk megjelenéséig még számos változattal találkozánk. A tanügyi alkalmazottak mellett a diákok isszák meg leginkább ennek a bizonytalanságnak a levét, a Magyar Köznevelési Pedagógiai Központ pedig néhány nagyvárosi tanulót faggatott a jelenlegi helyzetről.

Wagner Lilla, a Művészeti Líceum 7. osztályos tanulója: „Nem örülök ezeknek a plusz szabad heteknek, mivel ezt szívesebben tölteném el júniusban. Ad-digra már lehet, hogy nem lesznek olyan szigorúak a korlátozások, mint most, és több programot lehetne szervezni. És szí-

Wagner Lilla

visebben ülök áprilisban, rossz időben a gép előtt, mint júniusban, amikor hét ágra süt a nap, és annyi mindent csinálhatnék. Egyelőre a járványügyi korlátozások folyamatos változása miatt nem terveztünk ugyan konkrét nyaralást, de biztosan lenne ötletem, hogy mivel tölteném el azokat

a napokat júniusban. Fogalmam sincs, hogy még meddig fog tartani ez a szörnyű helyzet, de őszintén remélem, hogy minél hamarabb visszatér minden a rendes kerékvágásba, mert ez a jelenlegi bizonytalanság így elviselhetetlen.”

Kürth Varsoczky Réka, az Ady Endre Elméleti Líceum 11. osztályos tanulója: „Nem örülök annak, hogy a jelenlegi állás szerint meghosszabbítják a tavaszi vakációt, mivel ez egy nagy kihagyást jelent a suliból, és így sokkal nehezebb visszarázódni a megszokott diákéletbe. Nem tet-

Kürth Varsoczky Réka

szik, hogy a nyári szünetből veszítjük el ezeket a napokat, mert nyáron sokkal több mindenre van lehetőség, ami iskolaidőben nehezebben megoldható, mint minden diáknak, nekem is a hosszú nyári szünet a kedvencem. Bár nem voltak konkrét nyári terveim, a barátaimmal biztos sok időt töltöttem volna el – így ez úgy fest, hogy átkerül áprilisra. Az időmet próbaérettségi tételek megoldásával tervezem tölteni. Úgy érzem, amíg a vírus miatti elhalálozások nem redukálódnak le szinte nullára, addig bármikor megtörténhet, hogy egyik

hétről a másikra változtatnak a tanév menetén és a vizsgák időpontjain is. Fel kell lennünk készülve mindenre.”

Szakács Kata, a Művészeti Líceum 11. osztályos tanulója: „Személy szerint egyáltalán nem lettem boldog ettől a hírtől. Továbbra is reménykedem abban, hogy ez nem fog bekövetkezni, főleg annak tartom ezt a hosszú szünetet a tanév közepén, mert teljesen ki tud zökkeneni a megszokott és kialakított ritmusból. Nincsenek terveim sem az egyhetes vakációkra, sem pedig az egy hónaposra. Általában minden programomat két-három nappal előtte szervezem meg. Nyárra csak olyan tervekkel készültem, mint a semmittevés és a naphosszat tartó henyélés, végignyúlva az ágyamon, viszont ezt nemcsak a július 2. után következő rövid időszakra szántam. Az a helyzet, hogy nagyon meg szeretnék most már szabadulni a laptopomtól, mert rendkívül egészségtelen az az életmód, amit az utóbbi egy évben folytattunk. És az a szomorú, hogy kezdek teljesen hozzászokni, bármennyire is nem szeretném, de már a hétféig is úgy néznek ki, hogy nem állok fel a gép előtt estig, mert annyira beleivódott a mindennapjaimba. Pedig nem is nagyon van mit csináljak vele, mégis úgy érzem, hogy csak ezzel tudok tanulni, leckét írni vagy olvasni. Szörnyű és botrányos, hogy mennyire elveszik tőlünk a valóságot és az életet ezek az eszközök. Mindenki a telefonjába és a számítógépébe belebújva tud csak létezni, online éljük meg a pillanatokat, amik nem is valódiak, csak fikció minden. Az igazi és emberi kapcsolatok szinte teljesen megszűntek létezni, nincs olyan, hogy valódi találkozás. Szomorú, hogy hová jutott az ember. Mindenhol csak félembereket látni az utcán, semleges és egykedvű félembereket, ahogyan megsemmisülve vonszolgálnak magukat egyik pontból a másikba, maszkkal az arcukon. Nincs olyan, hogy egészen lenni egyedül. Kellenek a világ apró rezdülései, villanásai, kellenek az apró jelenlétek, a rezgések,

amik kiegészítik az űrt a mindennapokban. Ezek nélkül nem ér az egész semmit. De ettől meg lettünk fosztva. Félünk egymástól. Az eszközeinkbe és a virtuális világunkba menekülünk, ahol érdekesek és tökéletesek tudunk lenni, természetesen ezt mind hazugságok árán. De megéri? Megéri feláldozni a valóságunkat, az igazságunkat és önmagunkat? Nem. De

Szakács Kata

tudunk tenni ellene? Az sem hiszem, hogy ennek a mostani huzavonának egyhamar vége lesz. Azt sem gondolom, hogy az online oktatás valaha teljesen megszűnne. Szerintem mostantól ez mindig bevált módszer lesz, amit előszeretettel fognak alkalmazni. Kétlem, hogy valaha visszatér minden a rendes kerékvágásba. A világ elindult a felfelé vezető úton. Nem látom magam előtt azt, hogy megtalálná az utat visszafelé. Sajnos nem úgy áll a helyzet, hogy elég erőnk lenne visszapaszkodni pár lépcsőfokot.”

Pencz Tamás, az Ady Endre Líceum 5. osztályos tanulója: „Nem örülök ennek a tavaszi vakációnak, mert szerintem nincs szükség ilyen hosszú szünetre. Most tavasszal semmit sem tudunk kezdeni magunkkal, nyáron meg nem szeretne senki sem otthon kuksolni egész nap a gép előtt. Én azt mondom, hogy meg kellene hagyni rendesen a tavaszi vakációt, mert különben csak unni fogjuk magunkat. Nyáron meg, amikor lehetne menni biciklizni, úszni, horgászni, fennmaradni későig, jókat enni stb. akkor meg ott lesz a gondolat,

hogy holnap sulis, és hamar le kell feküdni, korán kell kelni, nem lehet a délelőtti szabadon tölteni, és hasonló. Ha őszinte

Pencz Tamás

szeretnék lenni, azt kell mondanom, hogy ez egy hatalmas baromság, és nem kellene hagyni, hogy ez így legyen, mert ez még annak sem jó, aki utál tanulni.”

Jankó-Szép Anna, az Ady Endre Líceum 10. osztályos tanulója: „Ha nem lenne ebben az egy-két hétben ez a sok megszorítás, akkor én örülnék az így kapott időnek, mert a jó időben sokat mehetnék ki. Így viszont nem. A nyári terveimen ugyanakkor nem sokat változtat ez a mostani

Jankó-Szép Anna

helyzet, mert a vírus miatt amúgy sem lehet nagyon utazni és bulizni. Nagyon várom viszont azt, hogy végre minden visszatérjen a megszokott kerékvágásba, mert hiányzik a sulis hangulata.”

Jankó-Szép Dóra Kata, a Művészeti Líceum 7. osztályos tanulója: „Nem örülök ezeknek az extra szünetes napoknak, de ha már így alakult, akkor sokat fogok olvasni, sportolni, sorozatot nézni és aludni. Annak sem örülök, hogy a nyári vakáció későbbre tolódik, bár az első hetekre még amúgy sem voltak konkrét terveim. Úgy

Jankó-Szép Dóra Kata

gondolom ugyanakkor, hogy ez a napról napra változó helyzet addig nem fog megoldódni, amíg mindenki be nem oltatja magát.”

János-Szatmári Boglárka, az Ady Endre Elméleti Líceum 9. osztályos tanulója: „Jelenleg örülök a meghosszabbított tavaszi vakációnak, viszont nyáron szerintem azt fogom mondani, hogy miért nem lehetett áprilisban is online órák mindenkinek. Abban a szép időben mindenhez több kedvem lesz, mint tanulni. A mostani szünetben igyekszem kipihenni magam, emellett szeretnék eljutni a szabadba sétálni, túrázni és a járványügyi korlátozásokat szem előtt tartva minél többet a barátaimmal lenni. Nagy nyári terveim egyelőre nem voltak a zavaros helyzetre való tekintettel, pár rövidebb kirándulást viszont halasztanunk kellett a mostani hosszabbítás miatt. A hangulatomra

János-Szatmári Boglárka

viszont biztosan kihatással lesz a mostani döntés, hiszen kevesebb nyári vakációnk lesz. Úgy érzem, ebben a tanévben már nem ülünk vissza az iskolapadba sem, ültünk otthon.”

Illés Jázmin, az Ady Endre Elméleti Líceum 9. osztályos tanulója: „Jobban örülnék, ha hagyományos módon, júniusban lenne vége az iskolának, ám mint mindenből, ebből a hosszú vakációból is megpróbálom kihozni a maximumot. Ebben az időszakban lehetőségem nyílik arra, hogy kipróbáljak új dolgokat, ami otthon is gyakorolható, pl. főzés, barkácsolás, kézimunka vagy egy új sport elkezdése. Igyekszem most is kihívásként tekinteni minden napra, és célokat kitűzni magam elé. Figyelek arra, hogy a hétköznapiak ne folyjanak el eredménytelenül, eseménytelenül. Rendszeresen felteszem magamnak ezeket a kérdéseket: Hány oldalt olvastam el az új könyvem-ből? Hány új receptet próbáltam ki? (...) és hány sütit égettem oda már megint? Voltam-e ma már kint a friss levegőn? Mennyit mozogtam, tornáztam, táncoltam, sétáltam? Beszélgettem-e ma valakivel? Hétvégén megpróbálok találkozni a barátaimmal személyesen is. Kikapcsolódáshoz és feltöltődéshez zenét hallgatok, hiszen míg egyes dalok megnyugtatóknak, más zenék energiával töltenek fel. Lényegében három célt kell kitűzünk magunk elé minden egyes nap: 1. Segíts valakin! 2. Csinálj valami hasznosat! 3. Csinálj valamit, ami örömet

szerez! Ha ezt a három tanácsot megfogadjuk, akkor nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy a vakációnk produktíván és élvezetesen telt el. A koronavírusra való tekintettel a legtöbb ember igyekszik elhalasztani az idei nyaralását, kirándulásait, nagy létszámú eseményeit. Ez az én családommal sincs másképp, hisz nem

Illés Jázmin

szeretnénk veszélyeztetni egymást vagy a saját egészségünket. Számomra az a legfontosabb, hogy a szeretteim boldogok és egészségesek legyenek. Bár nagyon vártam már a 16. születésnapomat, még kérdéses, hogy megünnepelhetem-e nagyobb létszámú társasággal. Sajnos senki sem tudhatja előre, hogy mikor lesz vége ennek a kiszámíthatatlan helyzetnek. Éppen ezért érzem fontosnak, hogy minden otthon vagy akár karanténban töltött napot használjunk ki, hisz lássuk be, ennek a helyzetnek is vannak pozitív oldalai. Szánjunk több időt magunkra, és töltsünk több időt a szeretteinkkel, családukkal! A lényeg, hogy ha visszatekintünk ezekre a napokra, ne gondoljunk rájuk elfecsérelt időként.

Pintea Alexandra, az Ady Endre Elméleti Líceum 10. osztályos tanulója: „Az idei húsvéti vakáció meghosszabbításának híre váratlanul ért. Elsőre – akárcsak a többi diákot – felvidított ez a hirtelen jött változás, ám örömünk nem volt hosszú életű. Gyanítottuk a nyári vakáció megrövidülését, ami sajnos be is igazolódott. Ennek fényében viszont

a hosszú tavaszi szünetnek már nem igazán örülök. Egy kis pluszszabadidő mindig jól jön, de úgy érzem, hogy ez most egy kicsit sok lesz, amely során elfelejthetjük az eddig tanultakat, az oktatás újraindításához pedig nem sok kedvünk lesz. Az így kapott időt igyekszem hasznosan eltölteni: olvasok majd és festek, illetve elkészítem a vakációra kapott házi feladatokat. Sajnos a korlátozások miatt azt nem tudom megígérni, hogy a szabadban is elég időt fogok eltölteni, de megpróbálok a helyzethez mértelen kimozdulni otthonról is. A nyári elképzeléseimet nem befolyásolja a

Pintea Alexandra

helyzet, a legjelentősebb tervemet – az angolnyelv-vizsga letételét – meg tudom valósítani. Más rögzített programom nincs, úgyhogy ilyen szempontból nem érint a nagyvakáció időpontjának változása. A jelenlegi helyzet nagyon kiszámíthatatlan, és szerintem addig tart majd, amíg nincs elegendő embernek beadva a védőoltás. Az iskolában nagyon gyorsan terjedhet a vírus, amely veszélyt jelenthet a tanárookra, az iskolai személyzetre, a diákokra, valamint családjukra. Szerintem védelemre mindenképpen szükség van ahhoz, hogy normális életet tudjunk élni, és minden visszatérjen a régi kerékvágásba.”

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Román–magyar szószedetek a fakultatív magyar oktatásban

Román–magyar szószedetek készültek román nyelven tanuló magyar kisiskolások, általános iskolások számára – közölte a Bálványos Intézet április 12-én. Mint emlékeztetnek, Erdélyben a magyar diákok többsége magyar tannyelven végzi tanulmányait, ennek ellenére a román tannyelvű iskolát választó magyar vagy vegyes házasságból származó diákok száma is növekvő tendenciát mutat. A tanügyminisztérium a fakultatív oktatás által lehetőséget biztosít ezeknek a diákoknak, hogy heti rendszerességgel anyanyelv és irodalmat tanulhassanak. A Bálványos Intézet 2018-ban azzal a céllal indított kutatást, hogy feltérképez-

Felmerült a magyar tannyelven való továbbtanulás kérdése mint lehetőség a fakultatív magyar oktatásban részt vevő diákok számára. Ennek többek között a szülők azon vélekedése szab gátat, hogy a diákok magyar szakszókincse nem elég fejlett ahhoz, hogy magyar tannyelvű osztályban megállják a helyüket.

ze a fakultatív magyartanítás helyszíneit, adatot gyűjtsön arról, hogy miként valósul meg helyi szinten, illetve milyen intézményes feltételek és diskurzusok övezik a megjelenését. 2020-ban az intézet gondozásában megjelent az „Örültünk, hogy van egy táblánk, egy krétánk, meg ahova beülünk...” című kiadvány, amely a kutatás eredményeinek szintetizáló bemutatását tartalmazza. A kiadvány utolsó fejezete az azonosított kihívásokra próbál válaszokat találni, megnevezve azokat a főbb beavatkozási pontokat, amelyek

hozzájárulhatnak a fakultatív magyartanítás minőségének és eredményességének javításához” – hívja fel a figyelmet a Bálványos Intézet közleménye. A tanárokkal készült interjúk alapján kiemelten fontos problémaként jelent meg a tanárok egyedüllétérzete, feladattal szembeni bizonytalansága, illetve a használható segédanyagok hiánya. A tanárok egyedüllétérzésének és feladattal szembeni bizonytalanságának egyik oka, hogy általában elszigetelve végzik munkájukat, nem ismerik azokat a kollégáikat, akik a magyart fakultatívként oktatják, a tapasztalatcserének, valamint a problémák kibeszélésének nincsenek meg a szükséges fórumai” – derül ki a Bálványos Intézet kutatásából. További nehézséget jelent a fakultatív magyar oktatás számára készült tantervek és segédanyagok hiánya. Emellett felmerült a magyar tannyelven való továbbtanulás kérdése mint lehetőség a fakultatív magyar oktatásban részt vevő diákok számára. Ennek többek között a szülők azon vélekedése szab gátat, hogy a diákok magyar szakszókincse nem elég fejlett ahhoz, hogy magyar tannyelvű osztályban megállják a helyüket. A Bálványos Intézet közleménye arra is kitér, hogy a kutatás eredményeire alapozva az Integratio Alapítvány 2020 januárjában egy projektet kezdeményezett, melynek célja a fakultatív magyarnyelv-oktatók hálózatba való szervezése, a kihívások és jó gyakorlatok megbeszélése, illetve egy olyan tudástár létrehozása volt, amely oktatási segédletet nyújt a magyart fakultatívan tanító oktatóknak. A projekt keretében online hálózatépítő találkozókra került sor, illetve létrejött egy honlap, ahol olyan tankönyveket, oktatási segédanyagokat, magyarnyelv-tanítást és tanulást segítő online anyagokat gyűjtöttünk össze, melyeket a fakultatív magyarnyelv-oktatásban részt vevő oktatók és diákok használhatnak. „Emellett a projekt keretében két szószedet kidolgozására is sor került, melyek tartalmazzák a szaktantárgyak fontosabb kifejezéseinek képekkel

és példamondatokkal szemléltetett két-nyelvű (román–magyar) listáját, melyeknek ismerete szükséges egy negyedik, illetve nyolcadik osztályos diáknak a magyar nyelven való továbbtanuláshoz” – áll a Bálványos Intézet közleményében. A kisiskolásoknak (E–4. osztály) szóló szószedet Pál Krisztina Erzsébet, I. didaktikai fokozattal rendelkező tanító és mentor munkáját dicséri, és gyakori kife-

A tanárok egyedüllétérzésének és feladattal szembeni bizonytalanságának egyik oka, hogy általában elszigetelve végzik munkájukat, nem ismerik azokat a kollégáikat, akik a magyart fakultatívként oktatják.

jezéseket tartalmaz románul és magyarul a matematika, a földrajz, a természettudományok, a polgári nevelés és a történelem területéről. Az 5–8. osztályosoknak szóló szószedet a matematika, a földrajz, a biológia, a fizika, a kémia és a történelem területéről tartalmaz hasznos kifejezéseket. A szószedet az egyes tantárgyak oktató gyakorló pedagógusok dolgozták ki: Albert Etelka (matematika, fizika), Balla Tamás (történelem), Floca Sarolta (biológia, kémia), Kiss Ferenc (földrajz). A projektcsapat mindkét szószedet olyan tanulóknak és tanáraiknak javasolja, akik fakultatív rendszerben vagy más, iskolán kívüli formában tanulják és tanítják a magyar nyelvet. A szószedetek letölthető formában mindenki számára elérhetőek a <https://fakultativ.integratio.ro/szotarok/> oldalon – olvasható a Bálványos Intézet közleményében.

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Nyitott tanterem Vásárhelyen hintákkal, babzsákokkal

Még jóval a világjárvány berobbanása előtt született a marosvásárhelyi 7-es Számú Általános Iskola igazgatójának, Körtesi Sándornak az az ötlete, hogy az udvaron kihasználatlan zöldövezetben, a fák árnyékában rendezzenek be egy úgynevezett nyitott tantermet. Azt ő sem gondolta, hogy mekkora sikere lesz a kezdeményezésének.

történik. A tanulók úgy ülhetnek, hogy meglegyen közöttük az előírt fizikai távolság is a fertőzést megelőzendő. A hinták azoknak a nagyobb mozgásigényű gyerekeknek vannak elsősorban fenntartva, akiknek nehezükre esik 45–50 percet egy helyben ülniük és úgy koncentrálniuk. Ezt valamennyi tanuló tudja, és be is tartja, elsőbbséget ad azoknak a gyerekeknek,

is, pedagógusnak is egy ilyen alternatív osztály, ahol a szabadban tartózkodhatnak, a szokásostól eltérő körülmények között tanulhatnak. „Azt hittem, de mások is azt gondolták, nem lesz nagy érdeklődés a nyitott tanterem iránt. De akkora az igény, hogy egy-egy táblázatot állítunk össze, hogy mindenki használhassa az előkészítő osztályoktól a nyolcadikosokig” – magyarázza Körtesi Sándor, aki elmondja, a fák alatt berendezett tanterem után következett egy második is. Az iskolának van egy kihasználatlan színpada, oda a szülők hozzájárulásával sikerült 25 babzsákot vásárolni. Még a betonfalat is lefestették, hogy barátságosabb legyen a hely, a színes graffiti didaktikai motívumokkal teszi barátságosabbá a helyet. A színpad fölé palatetőt is építettek, hogy az erős nap vagy az eső ne zavarja a tanulókat. Hamarosan műfüvet szeretnének a betonlapra teríteni, hogy még kellemesebb legyen a hely, illetve, hogy azon is lehessen ülni.

A nyitott tantermet minden órán más-más osztály használja. Mivel a járványügyi intézkedések előírják, hogy minden széket, asztalt vagy padot az iskolában fertőtleníteni kell, ha azok használói cserélődnek, a babzsákos osztályteremért félórát kell várni. Ez alatt az idő alatt megtörténik a fertőtlenítés is. A fatuskók esetében erre nincs szükség.

FOTÓK • HÁAZ VINCE

Szabadtéri osztályteremben tanulnak a diákok a marosvásárhelyi 7-es Számú Általános Iskolában

A Maros megyei hegyimentő-szolgálatnak köszönhetően jutottak hozzá a 25 darab fatuskóhoz, amelyek ülőalkalmatossággként szolgálnak, az asztalokat pedig kábeltamburok helyettesítik. Az iskola betonkerítésére egy régi krétatáblát szereltek, két fára pedig jó erős és biztonságos kötelekkel egy-egy lengőhintát erősítettek – mutatja be a még 2018-ban született és azóta megvalósított ötletét az igazgató. A tuskók mozgathatók, hordozhatók, ide-oda áthelyezhetők, ráadásul fertőtleníteni sem kell azokat, mikor osztálycsere

akik a hintán ülve jobban képesek az órán figyelni. Amennyiben nincs rá igény a rézsűkről, természetesen más is használhatja azokat.

A járványügyi intézkedéseknek is megfelelnek

Amikor a szabadtéri osztályterem ötlete megszületett, még senki nem gondolta, hogy arra mekkora szükség lesz rövid időn belül. Mert jött a járvány, a különböző szabályozások, megkötések, és ezekben a nehézségekben nagy segítség diáknak

Zajlik az élet, de ez nem zavarja a diákokat

Nem tereli el a diákok figyelmét a számos kinti esemény zaja? – kérdeztük az igazgatótól, hiszen az iskolaudvar mellett utca van, közúti forgalommal, tömbházakkal, még egy piac is működik a közelben. Körtesi elmondta, ez tanár kollégái fejében is megfordult, hogy zavarni fogja az óra alatt a tanulókat mindaz, ami a környéken zajlik. Egy rövid ideig, az első órán valóban így is történt, megoszlott a figyelem a leadott tananyag és a számos kinti történet között, de a tanulók hamar alkalmazkodtak a körülményekhez, megszokták, hogy

kint tanulnak, ahol úgymond zajlik az élet. De, hogy mégse legyen gond, hogy esetleg valaki nem jegyez meg valamit a leadott tantárgyból, mert esetleg eltereli más dolog a figyelmét, úgy határoztak, hogy főleg a rögzítő órákat tartják kint, azt a tananyagot tanulják, amit ismételni kell, amit korábban már felvettek. Bár ez úgy van, hogy ha valakinek folyton elkalandozik a figyelme, ahhoz nem kell a szabadtéri osztályterem, az a zárt falak között is megtörténik – magyarázta az igazgató.

Mezítlábas ösvény is lesz az iskolában

A hosszúra szabott tavaszi vakációban két tervet szeretnének megvalósítani a 7-es iskolában. Egy harmadik szabadtéri osztályteremet szeretnének létrehozni az iskola másik épületének, a volt 6-os számú általános iskolának az udvarán. Ott szintén babzsákokkal oldanák meg, amire most folyik a gyűjtés. Az iskola ugyanis nem költöhet olyasmire, ami hivatalosan nem „ésszerű”. Vagyis, ha vannak az osztálytermekben székek, akkor nem vásárolhat babzsákokat mint alternatív ülőalkalmatosságokat. Ezért a szülők segítségét vették igénybe, akik pozitívan álltak a kezdeményezéshez. A másik, ugyancsak rövid idő alatt megvalósításra váró terv, a szenzoriális pályáé, vagyis népszerűbb nevén a mezítlábas ösvényé. Ennek az a lényege, hogy különböző felületű anyagok vannak egymás mellé helyezve, amelyeken mezítláb kell végigmenniük a gyerekeknek. A német természetgyógyász, Sebastian Kneipp által kifejlesztett mezítlábas ösvény stimulálja a talp különböző reflexpontjait, és jótékony hatást fejt ki több szempontból is. Például jótékony hatást gyakorol az immunrendszerre, a vérkeringésre, megelőzi vagy javítja a lúdtalpat, az egyensúlyérzéklet, erősíti az izmokat, segíti a koncentrációs képességet, javítja az anyagcserét, az emésztést. Tulajdonképpen olyan, mint egy talpmasszázs, csak figyelni kell, hogy azok az alapanyagok, amelyeken mezítláb sétálnak – kavicsokon, mulcson, homokon vagy esetleg farönkökön – nem törje fel a gyerekek lábát, ne okozzon sérüléseket. Igaz, hogy ezen csak felnőttek jelenlétében sétálhatnak a gyerekek – teszi hozzá az igazgató.

A szabadtéri osztályterem és a szenzoriális pálya kialakításáért a Maroszéki Községi Alapítvány is gyűjtést kezdeményezett a 2021-es tavaszi adományozói kör projektjének jóvoltából. A kitűzött célok megvalósításához 10 ezer lejes anyagi hozzájárulásra is szükség van, amelyből 4750 lejbe kerül a 25 babzsák, és 4500 lejbe a szenzoriális ösvény, valamint 750 lejre van szükség az előre nem látható költségekre.

Diákok és szülők is örömmel fogadják a nem mindennapi kezdeményezést, ami előremutató példa lehet járvány idején is

ség van, amelyből 4750 lejbe kerül a 25 babzsák, és 4500 lejbe a szenzoriális ösvény, valamint 750 lejre van szükség az előre nem látható költségekre.

Amit a tanteremben nehezebb, a szabadban könnyebb elvégezni

Még izgalmasabb az iskola annak, aki nem a szokásos körülmények között tanul, akinek lehetősége van kipróbálni a nyitott tantermet is – meséli a 7-es számú iskola egyik harmadik osztályos tanulója, az édesanyja, aki örömmel fogadta a kezdeményezést, hogy amikor az időjárás megengedi, a gyerekek kint tanuljanak az udvaron. „Először úgy tűnt, hogy ez az óra tulajdonképpen egy meghosszabbított nagyszünet lesz, ahol játszani fognak vagy beszélgetni a gyerekek. Csakhogy rájöttünk hamar, hogy nem szabadtéri foglalkozásra mennek, hanem igenis tanulnak, csak egy kicsit másként, a szokványostól eltérően” – magyarázta az édesanyja, aki a kislánya azóta „még izgalmasabbnak” tartja az iskolát.

Játék–ének vagy játék–mozgás órát tartanak elsősorban a szabadtéri tanteremben a negyedikesek, vagy az erkölcsi nevelés órákat is ott tartották, illetve mindazt, amihez nem kell jegyzetelni, amire csak figyelni kell, magyarázta Pop-Sólyom Ágnes tanítónő. „Nagyon jó

ötlet a nyitott tanterem, nagyon szeretjük, a gyermekek is jól érzik magukat, hiszen teret ad olyan játékos foglalkozásoknak, amelyeket a benti osztályteremben nehezen vagy egyáltalán nem tudtunk végezni. És mi ki is használtuk, amikor szép idő volt, akkor kint ültünk a tuskókon, a fák alatt” – mesélte a tanítónő, aki azt is elmondta, hogy az elején tartott attól, hogy a gyerekek figyelme szétszóródik, de de ahogy elmélyülnek egy-egy témában, már nem zavaró a kinti élet, tudnak figyelni, és figyelnek is. A tanítónő azt is elárulta, hogy a negyedikes kisdíákjaival tanév végére egy magyar lakodalmassal készülnek, és félő, hogy nem lehet sem az osztályteremben, sem a sportteremben megtartani. Erre pedig nagyon jó alternatíva a nyitott tanterem, ahol előadhatják a szülőknek a műsorukat.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Magánóra: nélkülözhetetlen segítség vagy feketejövedelem?

Az Országos Diáktanács a pénzügyi, az oktatási, a belügy- és az igazságügyi minisztériumhoz fordult azért, hogy ezentúl büntessék azokat a tanárokat, akik magánórákat adnak, és nem adóznak tevékenységük után. Mint a diákok megfogalmazták, a magánórák ma már igazi iparágként minősülnek, amelyet azonban senki nem tart ellenőrzés alatt, éppen ezért várják el a kormányzati fellépést.

Egy 2007-es felmérés alapján a diákság kicsivel több mint egynegyede járt magánóra, ezzel szemben az oktatási minisztérium 2020-as jelentése szerint az érettségizők 42%-a, míg a nyolcadik osztályt befejezők 47%-a járt

jelent diákok generációi számára, ilyen gyakorlathoz folyamodnak, azt jelenti, hogy kudarcra van ítélve minden remény arra, hogy hatékony, egészséges értékeken alapuló oktatási rendszerünk legyen. Nem hiszem, hogy a dolgoknak így kellene állniuk, ha valóban azt akarjuk, hogy az elkövetkező generációk megértsék, mindannyiunk kötelessége betartani a törvényt, és teljesíteni a kötelezettségeinket” – mondta egy közleményben Rareș Voicut, az Országos Diáktanács elnöke.

Nem betiltani, hanem törvényes mederbe terelni

A Kolozsvári Rádió megkeresésére Ferencz-Salamon Alpár, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének szakmai alelnöke elmondta, a magánórákat nem betiltani, hanem törvényes mederbe kell terelni úgy, hogy senkinek se korlátozza a szabadságját. „A magánórák rendszere a szakmaiság etikai szabályai szerint kell hogy történjen. Nem tartjuk etikusnak azt, ha például egy pedagógus a saját diákjainak tart magánórát. Ezt viszont nem büntetőjogi szabályozásokkal kell megoldani, hanem megvizsgálni, hogy mi okozza a magánórák jelenségét. Ha a szaktárca olyan rendszert alakít ki, amelyben növekszik a tanórák hatékonysága, az akár a magánórák eltűnését is eredményezheti” – véli a Hargita megyei pedagógus. A Magyar Szülők Szövetségének elnöke szerint a magánórákkal az a legnagyobb baj, hogy hátráltatják a rendszerben lefolytatni kívánt reformokat. Csíky Csengele a Kolozsvári Rádió adott interjújában elmondta, hogy a tanórák keretében képtelenség azt a mennyiségű tananyagot átadni a diákoknak, amit a rendszer megkövetel, így a jobb minőség érdekében a szülők magánórákra járatják gyermekeiket. „A pedagógusnak sem szakmailag, sem anyagilag nem éri meg, hogy a keretóraszám csökkenjen. Neki az éri meg,

hogy úgy maradjon, ahogy van, ő pedig magánóra keretén belül tanítsa a diákokat” – mondta a Marosvásárhelyen élő édesanya. Hozzátette, egy nyolcadik osztályos diáknak havonta legalább 400 lejbe kerül a taníttatása akkor, ha csak románból és matematikából jár magánóra, de egy végzősnek három-négy-öttszörösebe is kerülhet, mivel egy magánóra 40 lejtől kezdődik.

A magánóra lényege a külön figyelem, a gyermekre szabott módszer más környezetben.

Sok gyereknek szüksége van segítségre

A témával kapcsolatban a Magyar Községi Oktatás megkeresésére Bodoni Dombi Andrea nagyváradi édesanya elárulta, hogy ő nem tekint iparágként a magánórák megtartására, hiszen ilyenkor egy tanár szabadidejében gyermekeket tanít, segít nekik felkészülni egy sorsdöntőnek tekinthető vizsgára. „Személy szerint tisztelem és becsülöm azokat a pedagógusokat, akiknek napi 5-6 óra után még van energiájuk idegen gyerekekkel foglalkozni ahelyett, hogy magukkal vagy családjukkal, gyermekükkel töltenék az időt” – mondta a kétgyermekes anyuka. A nagyváradi válaszadó szerint vannak olyan gyermekek, akiknek szükségük van a segítségre, esetleg olyan módszerekre, amelyeket az iskolában nem mutatnak meg nekik. „Szülőként végigjártam 12 év kálváriáját. Minden délutánomat azal töltöttem, hogy a gyermekemnek segítettem hol ebben, hol abban – főként a román nyelv elsajátításában és megtanulásában. Végig az a cél lebegett előttünk, hogy ebből néhány éven belül le kell majd érettségizni” – osztotta meg tapasztalatait lapunkkal a

Tisztelem és becsülöm azokat a pedagógusokat, akiknek napi 5-6 óra után még van energiájuk idegen gyerekekkel foglalkozni.

iskolán kívüli felkészítőre. Ugyancsak egy elemzés tanulsága szerint a szülők éves szinten közel 300 millió eurót fizetnek ezekért a foglalkozásokért, de csak 4135 romániai tanár adóbevallásában szerepelt magánórákból származó bevétel, míg a bevallott jövedelmek összege alig több, mint 7 millió euróra rúg. Ha ezt összevetjük azzal, hogy Romániában 172 600 pedagógus tevékenkedik, akkor kiderül, hogy csak kicsivel több, mint 2%-uk tart magánórákat, amely az Országos Diáktanács szerint irreális. „Az elmúlt években jelentősen bővült a magánórák piaca, mára már igazi iparágként nőtte ki magát. Nem hunyhatunk szemet a tanügyi rendszerben zajló korrupció fölött. A jövedelmek be nem vallása adócsalásnak minősül. Amennyiben a tanárok, akiknek a magántartása erkölcsi kiindulópontot

gyógypedagógusként tevékenykedő családjára. Elmondása szerint erre nemcsak a délutánjai mentek rá, hanem szinte a teljes kapcsolata a fiával.

FOTÓ: PIXABAY.COM

A szülők, akik feladják a harcot

„Nehéz elégedett szülőnek maradni akkor, amikor mindennap azzal szembe-szűlsz, hogy még mindig nem megy, pedig mindennap foglalkoztok a dologgal. Tizenkét évről beszélek – nap mint nap. Érettségi előtt aztán felkértem egy tanárt, hogy foglalkozzon a gyermekemmel. A mai napig hálás vagyok neki azért, amit a fiammal tett. Megtanította vizsgázni. Az ő módszerének köszönhetően leérettségizett. Egy lejt sem sajnállok abból a honoráriumból, amit ezért kifizettem” – osztotta meg tapasztalatait lapunkkal a partiumi édesanya. Bodoni Dombi Andrea szerint vannak olyan szülők, akik idővel feladják a harcot, mások abban bíznak, hogy majd valahogy megoldódik a dolog, és sikeresen veszi

Talán a kisebb létszámú osztályok létrehozása jó megoldás lenne, ahol több figyelem jut a gyengébb képességű gyerekekre is, illetve a román nyelvet igazán oktathatnák idegen nyelvként.

az akadályokat a csemetéje. „Na de mi van akkor, ha nincs érzéke hozzá, vagy differenciáltan kell vele foglalkozni?” – tette fel a kérdést a gyógypedagógus, aki szerint ezek a fiatalok segítség nélkül egészen biztosan elvesznének, így az egyedüli megoldást a magánórák megtartásában látja, amit nem büntetni, hanem támogatni kellene. „El tudom képzelni, hogy vannak olyan gyerekek, akiknek nincs szükségük különórára, de járnak, mivel ez is egy divat. Valószínűleg ők és a szüleik látják ezt iparágnak, és ők gondolják úgy, hogy ez egy olyan bevételi forrás, ami nem illeti meg ezeket az embereket” – véli interjúalanyunk. A Bihar megyei szülő szerint bármilyen lelkiismeretes legyen egy tanár, vannak és lesznek olyan diákok, akik megkülönböztetett figyelmet igényelnek.

Meg kellene vizsgálni, hogy miért van szükség magánórákra, miért nem eléggé hatékony az oktatási rendszer

Jó képességűek előnyben

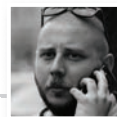
„A differenciált foglalkozásra márpedig nincs lehetőség egy magas létszámú osztályban. Az a tapasztalatom, hogy a tanár is – mint általában minden ember – a könnyebb utat választja, és a jó képességű diákokkal foglalkozik az órán, mintsem az olyanokkal, akikből harapófogóval kell kihúzni mindent. A román nyelv pedig amíg nem lesz idegen nyelvként oktatva, addig mindig nehézséget fog okozni a romániai magyar iskolások nagyon nagy részének” – vázolta fel aggályait a nagyváradi anyuka. Ugyanakkor azokról a tanárokról is megvan a véleménye, akik saját diákjainak tartanak iskolán kívüli foglalkozásokat. „Etikátlannak tartom, ha egy tanár pénzt vesz el azért a munkáért, amiért már egyszer megfizették. A magánóra lényege a külön figyelem, a gyerekekre szabott módszermás

környezetben” – ecsetelte meglátásait a gyógypedagógus, aki szerint a pluszoktatás során a gyerekek azokkal a technikákkal kell találkozniuk, amivel a tanóra keretein belül nincs lehetősége. És hogy lehet-e megoldás a magánórák visszaszorítására? „Talán a kisebb létszámú osztályok létrehozása jó megoldás lenne, ahol több figyelem jut a gyengébb képességű gyerekekre is, illetve a román nyelvet igazán oktathatnák idegen nyelvként” – zárta gondolatait Bodoni Dombi Andrea.

(A magánórák szükségességéről szóló anyagunk következő lapszámunkban folytatódik.)

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Búcsú szerzőnktől, Fám Erika sepsiszentgyörgyi filmesztétától, filozófiatanártól

Az ember nemcsak képfogyasztó, de képkeltő lény is

Fám Erika sepsiszentgyörgyi filmesztéta mindössze 48 évesen hunyt el április elején. A diákokat a képi kultúrához lelkesen, nagy szakmai hoz-

a fiataliságnak abban a hatalmas áramlatban, amit villódzó képek dömpingje jelent manapság. Amikor március végén interjút kértünk Fám Erikától, természetesen nem gondoltuk, hogy nagy valószínűséggel ez a beszélgetés lesz a sepsiszentgyörgyi filmesztéta, képkutató utolsó sajtómegjelenése. Fám Erikától, aki terveiről, határozott elképzeléseiről is beszélt, kifejtette: a képi kultúrára, a képi információk feldolgozására, a kritikai gondolkodásra nevelés legalább olyan fontos lenne a gyerekek esetében, mint megtanítani őket írni, olvasni, számolni.

A kritikai megközelítés és cél

Fám Erika évtizedeken át foglalkozott mozgóképpel filozófiatanárként, filmesztétaként, képkutatóként, múzeumpedagógusként, a Filmtett filmes portál munkatársaként. Hosszú ideig a sepsiszentgyörgyi MAGMA Kortárs Képművészeti Kiállítótérben tartott tárlatvezetéseket, a diákságot bevezetendő a képi kultúra világába. „A legalapvetőbb tézis az volt, hogy a képpel, képpelmelettel, a képi világgal megbarátkoztatni az érdeklődőket korosztálytól függetlenül: óvodásoktól egészen a felnőttekig. Mindezt a kortárs művészet eszköztárán keresztül”

– mondta el. Arról is beszélt, az 1990-es évek végén filozófiatanárként a vizuális kommunikáció nevű tantárgyat találta ki, azt kezdte tanítani opcionális tárgyként a sepsiszentgyörgyi Mikó-kollégiumban. „Volt egy jó holdudvara ennek: elég sok diák érdeklődött iránta, egyrészt mert opcionális tárgy volt, hiszen egyfajta szép nyitás, hogy nem kötelező. Másrészt a filmek, a képzőművészet segítségével próbáltam átvezetni a

Fentről nem kapnak erre támogatást az iskolák, nincsen erre lehetőségük, így alulról kell elindítani a gyerekeknek a vizualitásra, a kép kultúrájára való nevelését. Egyesületek, galériák, múzeumok vállalhatnák ezt, ha van rá lehetőségük, sőt talán kötelező módon meg kellene tenniük.

verbális kultúrából a képi kultúra megértéséhez és a tudatos használatához, kritikai megközelítéséhez a diákokat. Ez volt a cél, és a tantárgy oktatása pozitív tapasztalat volt. Tavalyelőtt jött egy volt diákom, és lelkesen mondta, milyen jó, hogy ezt az opcionális tantárgyat választotta, mert aztán később egyetemen használta az itt kapott tudást, később is sokszor kamatoztatta, be tudta építeni a munkájába” – mondta Fám Erika. Aki Németországban az úgynevezett képpelmeleti mesterképzőt végezte el, utána nekikezdett ott a doktorátusnak, aminek nem ért a végére akkor, mert megszülettek közben a gyerekei. Kolozsváron fejezte be tavaly ősszel a doktorátust a Babeş-Bolyai Tudományegyetem filozófia szakán.

Fám Erika (1973 – 2021) sepsiszentgyörgyi filmesztéta, tanár, a Filmtett munkatársa

záértéssel közelítő filozófiatanár a Magyar Közoktatásnak is írt, nyilatkozott az elmúlt években: szívügyének tartotta, hogy segítsen eligazodni

Fám Erika (1973 – 2021)

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt Fám Erika sepsiszentgyörgyi filmesztéta, tanár, a Filmtett régi munkatársa. Fám Erika 1973-ban született Sepsiszentgyörgyön, 1997-ben szerzett filozófiadiplomát a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen Kolozsvárott, később tanárként dolgozott a Székely Mikó Kollégiumban Sepsiszentgyörgyön. Évtizedeken át foglalkozott mozgóképpel filozófiatanárként, filmesztétaként, képkutatóként, múzeumpedagógusként – írta a Filmtett.ro filmes portál. A Székely Mikó Kollégiumban

bevezette a vizuális kommunikáció választható tantárgyat, és ő állította össze a Mozgóképek és filmművészet című interaktív oktatási CD-t (2005) és a Séták filmmel címmel (2006) filmnyelvi útmutatót. 2014-ben kezdett a MAGMA Kortárs Képművészeti Kiállítótérben tárlatvezetéseket tartani, munkásságát a budapesti Ludwig Múzeum is díjjal értékelte. Számos filmkritika, filmelemzés, színházkritika, kortárs kiállítások nyomán létrejövő tanulmányok, képpelmeleti írások, recenziók, módszertani írások szerzője volt.

Sokkal több a vizuális, mint a verbális információ

Fontos lenne vizuális látásmódra nevelni a fiatalságot, hiszen gáttalanul ömlenek felénk a képek közösségi médiáról, mindenhol. Ebben a képregetegben válogatni, eligazodni, a minőség felé orientálódni nem nagyon segít a fiataloknak senki: az iskola általában nem vállalja az ízlésformálást, a gyerekek effajta terelgetését, azt, hogy megkülönböztethessék a minőségi képet a szeméttől. „Fentről nem kapnak erre támogatást az iskolák, nincsen erre lehetőségük, így alulról kell elindítani a gyerekeknek a vizualitásra, a kép kultúrájára való nevelését. Egyesületek, galériák, múzeumok vállalhatnák ezt, ha van rá lehetőségük, sőt talán kötelező módon meg kéne tenniük. A képi kultúrára, a képi információk feldolgozására való nevelés legalább olyan fontos, mint megtanítani írni-olvasni, számolni a gyereket” – mondta a film-

Fel kellene ismernie az oktatási rendszernek, a társadalomnak hogy egyre kevésbé szövegközpontú az az információ mennyiség, amit a fiatalok fogyasztanak, így valakiknek vállalnia kellene, hogy segítsék őket eligazodni a mozgókép kultúrájában.

esztéta. Hozzátette, ez teljes mértékben hiányzik az oktatásból, és csak kívülről lehetne elkezdni. A gyerekekhez az információk legnagyobb része vizuálisan érkezik, sokkal inkább, mint verbálisan, vagy szövegeken keresztül. „Lehetne akár a pedagógusok feladata is, hogy a vizuális kultúrát ne csak az egyszerű rajztechnikák elsajátításával erősítsék, hanem például a filmek, mozgóképek hasznosításával is egészítsék ki az oktatást. A Filmtett filmes portálnál elindítottuk a projektet, amit nagyon jónak tartok: tiniknek szól a Mozi ABC nevű program, ami filmeket ajánl, és elemzési modellt is kínál, a kritikák által egyfajta

értékrendet is közvetít. Hiányzik a filmművészetben a gyerekeket, fiatalokat eligazító szakkönyv is, olyan kalauz, ami terelgetné a fiatalokat” – fejtette ki Fám Erika.

Eligazodni a mozgókép kultúrájában

A diákok idejük nagy részét általában filmnézéssel töltik, főként, hogy a járvány idején mindenki hosszú időre a képernyők elé kényszerült. Fontos lenne, hogy ezen a téren is eligazítsák a fiatalokat, mondjuk szakmabeliek segítsenek szelektálni, mi a minőségi és nem minőségi film. „A képi kultúrára való nevelést pótolni kellene. A filmklubok ideje már lejárt, de létre lehetne hozni közösségi fórumokat, ahol fiatalok értő felnőttekkel együtt meg tudják beszélni ezeket a dolgokat. Ennek a közízlés formálásában is nagyon fontos szerepe lenne: egész generációk jövője múlik azon, miként neveljük a fiatalokat. Ez a mi felelősségünk, a felnőtteké. Fórumokat kellene erre teremteni, pályázni kellene. De nagyon kevés megmozdulást látok ez irányba” – mondta a filmesztéta. Arra is kitért, fel kellene ismernie az oktatási rendszernek, a társadalomnak hogy egyre kevésbé szövegközpontú az az információ mennyiség, amit a fiatalok fogyasztanak, így valakiknek vállalnia kellene, hogy segítsék őket eligazodni a mozgókép kultúrájában. „Nagyon fontos lenne, hogy a fiatalok mozgókép-kultúrát, vizuális kultúrát tanuljanak, értsék a képeket. A képek ugyanis élnek, hatnak a gondolataikra, befolyásolják az érzelmeiket. Közben egyfajta véletlenszerűség kezd eluralkodni: a képek erősebbek lesznek, mint a használói” – fogalmazott. Mint felhívta a figyelmet, az ember nemcsak képfogyasztó lény, hanem képalkotó és képhasználó lény is, így a fiataloknak tudatosan is kell tudniuk bánni a képekkel.

Manipulál bennünket a képi világ

„Kritikai szemléletet, esztétikai szempontokat is kellene tanítani nekik, hogy ne fogadjanak el mindent válogatás nélkül. El kellene igazítani a fiatalokat: mi az, ami érték, mi az, ami elfogadható, mi az, amit megengedhetünk a képeknek, mi az, amit nem – mert a képi világ „túlnő” rajtunk és hatalmasabb lesz, mint mi, közben észre sem vesszük, hogy mennyire manipulál

bennünket” – fogalmazott a filmesztéta. Mint mondta, mindez elkerüli a pedagógusok figyelmét: akik filmmel vagy képzőművészettel foglalkoznak, azok inkább az elméleti irányban haladnak,

Nagyon fontos lenne, hogy a fiatalok mozgóképkultúrát, vizuális kultúrát tanuljanak, értsék a képeket. A képek ugyanis élnek, hatnak a gondolataikra, befolyásolják az érzelmeiket. Közben egyfajta véletlenszerűség kezd eluralkodni: a képek erősebbek lesznek, mint a használói.

így hatalmas űr tátong ami a képi kultúra és a gyakorlati pedagógia között, képzés pedig nincsen. „Ha képeznének művészetpedagógusokat, az nagy segítség lenne. Szakemberek sincsenek, és ez nagy hiány, hogy nincs ki közvetítsen. Úgy is mondhatnám, hogy a gyerekek tulajdonképpen „képi analfabéták”. Ez rosszul hangzik, de sajnos így van, és ez sok felnőttre is igaz. A felnőtt se tudja otthon eligazítani a gyereket a képi kultúrában. Globális vizuális átnevelésről kellene beszélni, megtanítani a képiség, a vizualitás ábécéjét” – nyilatkozta Fám Erika. Arról is beszélgettünk vele, hogy a fotózás is „demokratizálódott”: manapság az okostelefonjával mindenki, a gyerek is kattintgat, posztol, de arra nem tanítja meg senki, miként kell megkomponálni egy képet, hogy az miként legyen esztétikailag elfogadható. „A véletlen uralkodik egész képi világunkban, ez derül ki, ha végiggörgetjük akár a Facebookot, akár a honlapokat. Tudatosan mondatot szerkesztünk, de a világot uraló képekkel nem így bántunk. Hiányzik a tudatosság, egy hatalmas képi áramlat sodor mindenkit” – hívta fel a figyelmet a filmesztéta.

KISS JUDIT

mko@communitas.ro

Nem vagyunk egyedül

A fák napja, a föld napja, a víz napja, a levegő napja mellett a költészet napját is megüljük, gondolom, így emeljük a természet, az anyák, apák, gyerekek és életünk egyéb létfontosságúnak gondolt elemeinek sorába azzal, hogy ünnepnapot szentelünk neki. Pedig a vers igazság szerint minden napunknak ünnepé kellene hogy legyen – persze van, akiknek ezt egy ima, asztali áldás, mondóka vagy dalszöveg képviseli.

Sokan talán azt sem tudatosítjuk, hogy a költészet maga, nem leírt, versnek tűnő szöveggént, hanem a mindenség részleteinek elrendezéséből kitűnő különös szépségként mindenhol jelen van, a tenger fölött vonuló fellegek vízre vetülő árnyékában, egy fojtott jajkiáltásban, rosszul megkötött nyakkendőben, a délutáni napban villódzó nyárfalevélen vagy zengő cukordarabban. Ezt a különös szépséget hivatott a költő fölfedezni, zenélő szavakba, versbe önteni.

Nem is oly régen ezért övezte, övezi esetleg még most is oly nimbusz őt, ezért hajlandóak viszonylag sokan, különösen nehéz körülmények között élő, veszélyeztetett nyelvű, kis népek gyermekei összefüggésekkel, átváltozásokkal, hasonlóságokkal, ellentétekkel, adott esetben dallammal és ritmussal bíbelődni – mert aki a világban megnyilatkozó költészetre fogékony, aki feledhetetlen verset alkot, az, úgy gondoljuk, felszámolhatja a teret, az időt.

Nehéz egy festményt, plasztikát, hangversenyt, lovagregényt tetszőleges időben és helyen teljes valójában felidézni, ezzel szemben az önmaga egyszerűségében és tökéletességében diadalmas, igazi vers mindig előhívható, versből annyit tárolhatunk emlékeztünkben, amennyire szenvedélyünkéből és elménkből futja. A bennünk visszhangzó vers segít rajtunk, segít nevetni, sírni, sóhajtani, segít elbukni és talpra állni, segít megtapasztalnunk azt, hogy a legembertelenebb helyzetben sem vagyunk egyedül. Mert minden megtörtént már legalább egyszer, és arról verset is írt már legalább egyvalaki.

„A költészet a mindenség részleteinek elrendezéséből kitűnő különös szépségként mindenhol jelen van.”

Abbéli igyekezetében, hogy ezt a versekben kibomló költészetet kortárs költők, irodalomtudósok beszélgetéseiben könnyen hozzáférhető, szerethető formában a közönség elé tárja, ide kapcsolódik a Kolozsvári Állami Magyar Színház, az Erdélyi Magyar Televízió és az Erdélyi Magyar Írók Ligája által indított Altertanterv című sorozat.

Az éterben sugárzott majd a világhálóra feltöltött, YouTube-on visszakereshető televíziós műsorfolyam segít

nekünk, nézőknek abban, hogy magabiztosabban tájékozódjunk nem csupán a remekművekben gazdag magyar versirodalomban, de egyáltalán, bármiben, amitől nem idegen a költészet fogalma. És erre, azt gondolom, bátran rámondhatjuk: a világban úgy, ahogy van.

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

• FARKAS ILONA JANKA, 12. OSZTÁLYOS

Cîmpeanu: a fertőzésszám csökkenésétől függ az iskolák újrainyitása

A fizikai jelenléttel való oktatáshoz való visszatérés elengedhetetlen feltétele, hogy lefelé mutató járványügyi trend alakuljon ki, a gyermekek tesztelése és a tanárok oltása csak kedvező feltételeket teremtenek – jelentette ki Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter. A közszolgálati televízió adásában nyilatkozó Cîmpeanu azt mondta: az iskolák – a járványügyi helyzet függvényében – május elején vagy május második felében tudnak ismét kinyitni. A tárca vezető úgy fogalmazott: „meghaladja a tanügy-minisztérium felfogóképességét”, hogy mi a logika abban, hogy a piros forgatókönyvben lévő településeken a negyedik osztályosok teljes létszámmal jöhetnek iskolába, a képességvizsga előtt álló nyolcadikosoknak pedig – ugyanabban az iskolában, ugyanakkora osztálytermekben – csak fele járhat fizikailag órára.

Online tanulnak a végzős osztályok diákjai

Elkezdődött április 12-én a tanítás a nyolcadikosok, tizenkettedikesek és tizenharmadik osztályosok számára, online zajlik. A végzős osztályok számára nem módosult a tanév, a két húsvéti vakáció között (április 12. – április 29.) online tanulnak, majd április 30-ától május 9-éig vakáción lesznek. A többi iskolás számára a tavaszi vakáció május 4-éig tart. Az országos vizsgák időpontja nem változott, a nyolcadikosok június 22-e és 25-e között vizsgáznak, az írásbeli érettségit június 28-a és július elseje között tartják. Az óvodások, előkészítő osztályosok, 1–7. osztályosok és 9–11. osztályosok számára a második félév június 25-éig tart.

Tanügyminiszter: nemzetbiztonsági ügyé válik az oktatás

Az oktatás kérdése kezd nemzetbiztonsági ügyé válni Romániában – vélekedett Sorin Cîmpeanu egy, az iskolai tesztelést és oltást taglaló konferencián. Az oktatási miniszter arra hívta fel a figyelmet, hogy Romániában óriási

különbségek vannak iskola és iskola, diák és diák között az információhoz és technikai vívmányokhoz való hozzáférés tekintetében. „Nemcsak nemzeti, de már nemzetbiztonsági jelentőségű üggyé kezd válni az oktatási rendszer helyzetének megoldása” – mondta a tárca vezető az Agerpres szerint. Az iskolaelhagyás miatt Románia a sereghajtó országok között van Európában az oktatás terén, és emellett nálunk feltűnően nagy a különbség a vidék és a város között: míg a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) országában az a jellemző, hogy városban körülbelül 10%-os, vidéken pedig 11%-os az iskolaelhagyási ráta, addig Romániában urbánus környezetben a diákok 5%-a, vidéki környezetben viszont 25%-a adja fel tanulmányait – részletezte Cîmpeanu. A miniszter szerint a helyzet tovább romlott a világjárvány kitörésével, ezért, mint fogalmazott, „idejében fel kell ébrednünk, nehogy a pandémia azzá váljon, amit egyikünk sem akar: kegyelemdőféléssé egy olyan oktatási rendszer számára, amely már így is betegeskedik”.

Hosszabbodhat a tanév, visszatérhetünk az évharmadokhoz

Egyelőre az biztos, hogy a 2021–2022-es iskolai év szeptember 13-án kezdődik, de a szaktárca nem zárja ki sem az iskolai év meghosszabbítását, sem az évharmadokhoz való visszatérést, sem semmilyen más módszert, ami a tanárok, a diákok és a szülők képviselői szerint a tanulók érdekeit szolgálja – jelentette ki a tanügyminiszter. Sorin Cîmpeanu ugyanakkor Facebook-bejegyzésében felhívja a figyelmet arra, hogy bizonyos módosítások csorbítanák a kiszámíthatóságot, ami pedig a tanügyi rendszer egyik jellemzője kellene hogy maradjon.

„Kiegyensúlyozottabb” tanévstruktúrát javasolnak a diákok

A 2021–2022-es tanévnek szeptember 6-án kellene elkezdődnie, és 2022. június 4-én zárulnia, javasolja a Tanulók Országos Tanácsa (CNE). A diákszervezet közleményében leszögezi: már

februárban felhívták a figyelmet arra, hogy a 2021–2022-es tanév struktúrája nem kiegyensúlyozott, és hogy az erre vonatkozó döntést a szociális partnerekkel való reális konzultáció nélkül hozta meg a szaktárca. „A CNE továbbra is fenntartja azon véleményét, hogy az iskolai évnak 2021. szeptember 6-án kell kezdődnie, és 2022. június 4-én végződnie” – írták. A CNE képviselői szerint az általuk javasolt struktúra „kiegyensúlyozottabb” tanévet eredményezne mind a hetek számát, mind a nyári hónapokban az iskolapadban töltött napok számát illetően, amikor az osztálytermekben uralkodó hőség kellemetlen. Ami a tárca azon szándékát illeti, hogy a 2022–2023-as iskolai évtől meghosszabbítsa a tanítási időszakot, a CNE rámutat: jobb eredményeket az oktatás minőségének javításával lehetne elérni. „Az oktatási szakterületen végzett kutatások kimutatták, hogy nincs jól meghatározható összefüggés az iskolában töltött napok számának növelése és a PISA-teszteken elért eredmények között” – szögezi le az Agerpres beszámolója szerint a diákszövetség.

Megtartaná az online és hibrid oktatási formát a minisztérium

A pandémia után sem fog eltűnni az online és a hibrid oktatási forma – jelentette ki Sorin Ion. Az oktatási államtitkár szerint a két alternatív lehetőséget az oktatási rendszer jelenlegi problémáinak az orvoslására használnák. Nem fognak eltűnni, éppen ellenkezőleg, az ebben az időszakban levont tanulságokból az oktatási rendszer eredetileg is meglévő problémáinak orvoslására alkalmaznák ezeket, mondta az államtitkár. Például hasznos megoldás lenne egy online iskola létrehozása krónikus beteg gyermekek számára. Sorin Ion az Agerpres beszámolója szerint elismerte: igazuk van azoknak, akik azt állítják, hogy a hibrid rendszer nem hatékony, ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy hivatalosan ez az oktatási forma nincs elismerve. Elméleti és jogi szempontból így nem is létezik, holott az oktatási rendszernek alkalmazkodnia kell az aktuális kényszerítő körülményekhez. A hibrid oktatási forma

szerint a diákok rotációs rendszerben váltják egymást az iskolapadban, míg egy részük az iskolában vesz részt az órákon, a másik online tanul. „Reméljük, hogy a járvány elmúlik. Ideális helyzetben az ország összes gyermekének meglesz az eszköze, amelynek segítségével csatlakozni tud az oktatáshoz. Meg kell szoknunk, hogy az online és a hibrid rendszer is megoldás lehet az olyan helyzetekben, amikor egy gyermek eltöri a lábát, és egy hónapig otthon kell maradnia. Az idei évig hasonló helyzetben a gyerek otthon maradt, és megkapta a házi feladatot az osztálytársaitól, míg jelenleg ez a gyerek is részt vehet az órákon” – mutatott rá az online és a hibrid oktatási forma előnyeire Sorin Ion. Arra is kitért, hogy minisztériumi szinten megbeszélés zajlik egy virtuális iskola létrehozásáról, amely a kórházban fekvő vagy mozgáskép telenné vált gyerekek oktatásban való részvételét tenné lehetővé.

Oktatási-nevelési támogatás: megkezdődött a második kifizetés

Megkezdődött a második kifizetési rend a Szülőföldön magyarul 2019/2020-as évi program keretében benyújtott igénylések után – jelentette be a program koordinátora. Ady-Kovács-Ferenczi Nóémi közölte, a kifizetések a második rendben április 9. és május 14. között történnek minden héten pénteken, kivéve április 30-át. Tehát már úton vannak, és sokan meg is kapták, a második kifizetési rend értesítő leveleit; összesen **37 189-en**. Arra kérnek mindenkit, hogy figyelmesen olvassák el a levelet, amely tájékoztat a teendőkről abban az esetben, ha valami probléma merült fel a bankszámlával/kártyával. A programkoordinátor közölte, mindenkit értesítenek, telefonálni akkor szükséges az irodához, ha április végén sem érkezett meg az értesítő. „Azon igénylők, akik még nem rendelkeznek OTP-bankszámlával, mert először igénylik a támogatást, még nincsenek programálva kifizetésre, ők csak májusban számíthatnak az értesítő levélre” – hívta fel a figyelmet Ady-Kovács-Ferenczi Nóémi. Első körben egyébként mintegy 48 374 szülőt értesítettek levélben, a kifizetések február 19-én kezdődtek, és

március 26-ig tartottak. A Szülőföldön magyarul elnevezésű oktatási-nevelési támogatást a magyar állam biztosítja a magyar nyelven tanuló külföldi diákoknak. Az oktatási-nevelési támogatás összege egy gyermek után 300 lej, a hallgatói támogatás 40 lej.

Van pénz a délutáni oktatásra

Harmincmillió euróval támogatják az iskola utáni iskola programot – jelentette be Hegedüs Csilla, az európai alapok minisztériumának államtitkára. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (POCU) keretében finanszírozott projekt célja felzárkóztatni azokat az iskolásokat, amelyek a koronavírus-járvány okozta helyzet miatt nehézségekkel küszködnek a tananyag elsajátításában. A szaktárca áprilisban írta ki a pályázatot az iskola utáni iskola projekthez, amelyet az oktatási minisztérium valósít meg a 2020–2021-es tanév során. „Az online oktatás számos gyereknek jelentett nehézséget, hiszen nagyon sok család nem rendelkezik megfelelő körülményekkel, eszközökkel ahhoz, hogy az oktatás zavartalanul működjön. Nehéz volt ugyanakkor az átállás is mind a tanárok, mind a diákok számára, ezért az oktatási minisztérium által indított projekt által 168 ezer, 1–8. osztályos diák vehet részt az iskola utáni felzárkóztató órákon, főleg az első félévet be ne fejező, az évismétlő és az elektronikai eszközök hiányában kimaradó diákok” – mondta Hegedüs Csilla. Kifejtette, hogy ezeket az órákat fizikai formában tartják meg heti öt alkalommal. A tanárok felméri a diákok jelenlegi tudásszintjét, ezt követően alakítják ki a tanrendet, majd félév végén újabb felmérést végeznek a diákok előrehaladásáról.

Olteán Csongor: pénzt kapnak az ifjúsági szervezetek

Olteán Csongor Miért-elnök, az ifjúsági és sportminisztérium államtitkára átiratot küldött minden kormánybiztosi hivatalnak, amelyben arra kéri őket, hogy nagyobb felügyelettel kövessék a 2006/350-es számú ifjúsági törvényben előírtak betartását, számolt be az RMDSZ sajtóirodájára. Ez a rendelet kötelezi a megyeszékhelyeket, illetve a

megyei önkormányzatokat, hogy külön alapot biztosítsanak az ifjúsági programok támogatására, továbbá lehetőséget biztosít a többi önkormányzatnak, hogy ifjúsági alapot hozhassanak létre. 2017-ben a Miért kezdeményezésére a képviselőház döntéshozó fórumként fogadta el azt a törvénymódosítást, amely szerint az említett törvény értelmében minden önkormányzat különíthet el ifjúsági alapot. Tekintettel arra, hogy addig csak a megyeszékhelyi önkormányzatok tudtak támogatást nyújtani, fontos volt megteremteni a lehetőséget a kisebb önkormányzatok számára is, mert az ifjúsági szervezetek súlyos pénzforrás-hiánnyal számoltak. Az államtitkár így arra kéri a megyei kormánybiztosi hivatalok illetékeseit, hogy figyeljék és kérjék az önkormányzatokat az ifjúsági alapokra vonatkozó törvény betartására.

Idén is lehet pályázni a Communitas Alapítványnál

Április 12-től hirdeti meg pályázati kiírásait az RMDSZ, ezek lebonyolításával a Communitas Alapítványt bízta meg. Az RMDSZ sajtóirodájának tájékoztatása szerint a könyvkiadás és sajtó szaktestület, valamint az alkotói ösztöndíjbizottság pályázati kiírásai április 12-én jelentek meg. A szórvány, a művelődés és az ifjúsági szaktestületek pályázatai április 14-étől elérhetőek az alapítvány honlapján. A járványügyi helyzetre való tekintettel a művelődés és az ifjúsági szaktestületek idén két (tavaszi és őszi) pályázatot hirdetnek. Az alapítvány további szaktestületeinél április 30-ig meghirdetik a sport, az utazási támogatás és az egyetemi szakmai gyakorlatok pályázatait is. Ezek leadásának határideje a sajtószaktestület esetében 2021. április 29., az alkotói ösztöndíj esetében 2021. május 10., míg a könyvkiadás-szaktestületnél 2021. május 17. Idén papíron pályázni a szórvány és a művelődés szaktestületeknél lehet. A pályázati kiírásokkal kapcsolatban további információk igényelhetőek a 0264-594 570, 0723-250 324, 0736-444437 telefonszámokon, valamint a communitas@rmdsz.ro e-mail-címen.

P. M.